

Studenten en medewerkers demonstreren samen in Atlas

Pag. 4

Marokkaanse Amsterdammer: 'Je gaat toch geen meisjes versieren op de fiets'

Pag. 7

Salsa at the Bongerd: seventy girls and one guy

Page 20

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

1E JAARGANG/ 25 JANUARI 2007

RESOURCE

#18

Pag. 14

SPELLEN? DAAR HEB JE WORD TOCH VOOR

Mijn onderzoek zal internationaal
gepubliceerd worden zodat de inter-
nationale reviewers kennis kunnen
nemen van dit bijzondere onderwerp.
Bovendien wordt ~~ik op deze~~
20 opgenomen in de kring van
eminentie wetenschappers

COLOFON

Resource, Weekblad voor Wageningen Universiteit en Researchcentrum, is een onafhankelijk weekblad voor personeel en studenten van Wageningen UR en wordt uitgegeven door Cereales Uitgeverij; ISSN 1389-7756.

Redactieadres/ Binnenhaven 1, 6709 PD Wageningen, Postbus 357, 6700 AJ Wageningen, tel. 0317 466666, fax 0317 466667, e-mail resource@cereales.nl; secretariaat Linda Glasmacher en Sandra van den Brink-Vermeulen. Geopend van 8.30 tot 12.30 uur.

Redactie/ Korné Versluis (hoofdredacteur, algemeen nieuws), telefoon 0317 466680, e-mail korne.versluis@cereales.nl;

Lieke de Kwant (eindredactie), telefoon 0317 466685, e-mail liele.de.kwant@cereales.nl;

Yvonne de Hilster (eindredactie, studenten), telefoon 0317 466687, e-mail yvonne.de.hilster@cereales.nl;

Gert van Maanen (landbouw, plant, dier), telefoon 0317 466684, e-mail gert.van.maanen@cereales.nl;

Sara van Otterloo (eindredactie international pages), telefoon 0317 466691, e-mail sara.van.otterloo@cereales.nl;

Win Bras (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail wim.bras@cereales.nl;

Teun Hofmeijer (algemeen nieuws), telefoon 0317 466690, e-mail teun.hofmeijer@cereales.nl;

Laurien Holtjer (studenten), telefoon 0317 466689, e-mail laurien.holtjer@cereales.nl;

Willem Koert (voeding, biotechnologie), telefoon 0317 466681, e-mail willem.koert@cereales.nl;

Koen Moons (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail koen.moons@cereales.nl;

Albert Sikkema (Van Hall Larenstein), telefoon 0317 466669, e-mail albert.sikkema@cereales.nl;

Joris Tielens (economie, buitenland), telefoon 0317 466688, e-mail joris.tielens@cereales.nl;

Martin Woestenburg (groene ruimte), telefoon 0317 466682, e-mail martin.woestenburg@cereales.nl.

Landelijk nieuws: Hoger Onderwijs Persbureau (HOP).

Foto's/ Guy Ackermans, Bart de Gouw, Martijn Weterings, BvB, Rita van Biesbergen, Ruben Smit, Hoge Noorden, Jurjen Bersee

Illustraties/ Henk van Ruitenbeek, Guido de Groot

Vormgeving/ Hans Weggen, telefoon 0317 466686, e-mail hans.weggen@cereales.nl. Basisvormgeving/ Office for Design, Loek Kemming

Druk/ Dijkman Offset BV

Directeur Cereales/ Henk Prevaes

Abonnementen/ Studenten van Wageningen Universiteit en personeel van Wageningen UR krijgen Resource gratis; anderen kunnen zich abonneren voor E52,50, buitenland E122,50 per jaar. Inlichtingen: telefoon 0317 466666.

Advertenties intern/ Onderdelen van Wageningen UR kunnen tegen speciaal tarief adverteren in Resource. Informatie bij het secretariaat.

Kleintjes is de rubriek voor niet-commerciële advertenties. Kosten E5 (studenten en medewerkers E3,50) per 30 woorden.

Advertenties extern/ Van Vliet, bureau voor media-advies, Passage 13, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023 5714745.

Serviceberichten/ Beknopte, zakelijke mededelingen van eenheden van Wageningen UR aan studenten en personeel kunnen gratis in Resource worden geplaatst. Inlichtingen: 0317 466666.

RESOURCE

#18

WEEKBLAD VOOR WAGENINGEN UR/

1E JAARGANG/ 25 JANUARI 2006

KOERT

GEVOELENS

'Het was een zware tijd', zegt Aalt Dijkhuizen. De leider der leiders staat op een podium in de hal van – ja, van wat eigenlijk? Vroeger heette het ATO en werkten er vijfhonderd mensen. Nu luisteren er een kleine honderd onderzoekers naar de machtigste man van Wageningen.

'Ik heb verschrikkelijke dingen naar mijn hoofd gekregen', zegt Dijkhuizen. 'Dingen die me diep hebben gekwetst. Gelukkig ben ik dat gewend.'

In het publiek knikt Arie van der Bent, de voorzitter van de ondernemingsraad. Ik doe het goed, denkt Dijkhuizen tevreden. Ik doe er nog een tandje bij. Jullie mogen me zien zoals ik ben.

'Ik weet nog goed hoe ik inwendig huilde toen ik op een servetje de rekensom maakte, en moest besluiten dat ik honderden geweldige mensen bij Nizo naar binnen moest sluizen', zegt Dijkhuizen.

'Hoeveel pijn het deed om dat toch maar niet te doen. Met hoeveel tranen ik moest besluiten al die prachtwetenschappers bij de universiteit onder dak te helpen. Hoe moeilijk het was om te besluiten om ook dat maar niet te doen.' Even wachten voor het effect, denkt Dijkhuizen.

'Twee jaar geleden stond ik hier ook, beste vrienden. Toen bracht ik jullie de boodschap dat jullie zouden ophouden te bestaan. Op het oog was ik onbewogen. Maar een arts die een gecompliceerde operatie verricht kan zich ook niet veroorloven te voelen wat zijn patiënt voelt. Inderdaad, het was zwaar voor mij, maar nu ik zie hoe jullie hier met z'n vijftachtigen massaal *acte de presence* hebben gegeven denk ik bij mezelf: Aalt, het was het waard.'

De leider der leiders pauzeert en blikte de hal in. Het blijft stil.

'En voor jullie was het natuurlijk ook niet leuk', zegt Dijkhuizen.

Willem Koert

Pag. 4
Wageningen heeft een eigen vliegtuig

Pag. 8

'In Amerika spreekt hulp aan slechtienden vanzelf, Nederlanders moeten eerst vergaderen'

Pag. 13

Vitamine-ontdekker Gerrit Grijns kreeg de Nobelprijs ten onrechte niet

Pag. 22

Het zaagbrevet van hogeschoolstudent Jos kwam na de storm goed van pas

BOVEN HET MAAI-VELD

ChristenUnie

'Wij wantrouwen het maakbaarheidsideaal in de wetenschap'

WETENSCHAPSBELEID CHISTENUNIE

Als de ChristenUnie inderdaad in de regering komt, zullen ethische overwegingen een grotere rol gaan spelen in de financiering van de wetenschap. Maar de gevolgen zijn niet direct voelbaar.

Dat voorspelt Roel Kuiper, voormalig directeur van het wetenschappelijk instituut van de ChristenUnie en lector van de Gereformeerde Hogeschool Zwolle. Hij krijgt bijval van directeur Henk Jochemsen van het christelijke Lindeboom Instituut voor medische ethiek.

In het verkiezingsprogramma van de ChristenUnie staat dat wetenschappelijk onderzoek altijd gepaard moet gaan met bezinning op de 'bijbehorende ethische aspecten'. Iedere subsidieaanvraag voor bio- of nanotechnologisch onderzoek zou bijvoorbeeld een uitgebreide toelichting moeten bevatten op 'de toepassingen in de mens als persoon en andere maatschappelijke en ethische implicaties'. Onderzoek met stamcellen mag overigens wel van de christenpolitici, zolang die stamcellen niet van embryo's afkomstig zijn. Het selecteren van embryo's op basis van bepaalde kwaliteitskenmerken blijft volgens het verkiezingsprogramma verboden, evenals 'gentherapie in de kiembaan'.

'De achterban van de ChristenUnie heeft een sterk besef van de feilbaarheid van de mens', licht Kuiper toe. 'Binnen de partij heerst daarom wantrouwen tegen het maakbaarheidsideaal in de wetenschap. Bovendien moeten we respect tonen voor de schepping.'

Maar de CU zal geen onderzoekslijnen stopzetten, zegt Jochemsen. 'Je kunt niet zomaar allerlei programma's omgooien. Dat zou geen goed bestuur zijn. Het gaat hooguit om een verschuiving van de aandacht in de subsidies, zoals dat altijd gebeurt wanneer een nieuw kabinet aan de slag gaat.' / HOP

Omslagfoto Guy Ackermans

IN 'T NIEUWS

18 JAN. T/M 24 JAN. 2006

MEDEWERKERS DOEN MEE AAN STUDENTENACTIE NIEUWBOUW

Medewerkers van Wageningen UR hebben zich maandag 22 januari aangesloten bij de studentenactie over de nieuwbouw op de Born. En ook de directies die verantwoordelijk zijn voor de verhuisoperatie steunden de actie. Zij menen dat de problemen rond de verhuizing deels zijn ontstaan door ondoortastend optreden van de raad van bestuur.

Studentenvakbond WSO en studentenraadfractie PSF hadden in de hal van het Atlasgebouw spandoeken opgehangen, deelden soep uit en deden spelletjes. Ze wilden met de actie de discussie aanzwengelen over het gebrek aan afstudeerplekken en koffieruimtes, en over de slechte communicatie over de verhuizing met studenten.

Een groep medewerkers deelt de zorgen van studenten en organiseerde een lunch in de hal. Zij wezen nog op het gebrek aan parkeerplekken op de nieuwe campus, op onveilige loopbruggen en op het ontbreken van een lunchruimte in Atlas.

Wim Cofino, directielid van het Centrum voor Water en Klimaat, en Wallie Hoogendoorn van de directie Omgevingswetenschappen gaven in toespraken aan dat voor enkele problemen al oplossingen zijn gevonden. Door een verkeerde inschatting in 2004 is het aantal afstudeerplekken voor studenten in Atlas te laag, vertelden zij. Maar er komt er een betere verdeling tussen de groepen in Atlas en Lumen. Bovendien wordt een vergaderzaal in Atlas opgeofferd ten gunste van de afstudeervakkers. Ook is een inrichtingscommissie bezig om van de hal een sfeervolle ontmoetingsplek te maken waar personeel en studenten kunnen lunchen.

Studenten en medewerkers zijn bezorgd over het gebrek aan werkplekken voor studenten in Atlas, over onveilige loopbruggen en het gebrek aan parkeerplaatsen op de Born. / foto GA

Het gebrek aan parkeerplekken en de slechte buitenverlichting zijn echter de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur, aldus Cofino en Hoogendoorn. En ook het slepende proces rond het veilig maken van de gladde loopbruggen en trappen in Atlas is volgens hen het gevolg van het optreden van de raad van bestuur. Tijds Breukink meldde namens de raad van

bestuur dat er achter Forum en Plant Research International parkeerplaatsen bijkomen. En wanneer iedereen straks op zijn plek zit, kijkt het bestuur opnieuw of er voldoende ruimte is voor auto's. Breukink zegde verder toe dat de veiligheid in Atlas op korte termijn wordt verbeterd. Breukink erkende dat de communicatie richting studenten gebrekkig was, en zei

dat technische problemen daarvan de oorzaak zijn. Op 1 februari wordt een interactieve website voor studenten in gebruik genomen en krijgen alle studenten een mail met belangrijke informatie over de verhuizing. Op koffieruimte en lunchvoorzieningen zullen de studenten volgens Breukink moeten wachten tot april, wanneer Forum open gaat. / TH

WEERBEDRIJVEN GAAN ONDER DE LOEP

Er moet een vergelijkend warenonderzoek komen naar de weerberichten van de verschillende weerbedrijven. Daarvoor pleitte hoogleraar Meteorologie prof. Bert Holtslag vrijdag 19 januari in zijn inaugurele rede.

'Over de kwaliteit van de weerbedrijven is weinig bekend. Dat is onterecht in een tijd waarin van van alles en nog wat de maat wordt genomen.' Holtslag ziet het al voor zich: 'Het idee is dat de bedrijven elke dag een zelfde soort verwachting leveren voor de Haarweg in Wageningen, en dan vergelijken wij die met de metingen van ons meetstation daar.'

Het idee voor een vergelijkend warenonderzoek kwam van een journalist van HP/De Tijd. Aio ir. Gert-Jan Steeneveld had wel animo voor het onderzoek. Uiteindelijk wilden alle weerbedrijven meewerken, behalve de leverancier van het NOS Journaal, Weathernews. Het ging uiteinde-

lijk niet door omdat het opinieblad alleen iets zag in een compleet vergelijkend warenonderzoek.

Het zou het KNMI sieren als ze het voortouw zou nemen voor zo'n kwaliteitstoets, vindt Holtslag. KNMI-directeur Frits Brouwer ziet hier vooralsnog weinig in. Via zijn voorlichter laat hij weten: 'Het KNMI staat in principe positief tegenover elk initiatief dat de kwaliteit van de weersverwachting van de weerbedrijven kan verbeteren, dus ook een vergelijkend warenonderzoek. Wij zullen niet zelf het initiatief daartoe nemen, maar vinden dat zoiets door de branche zelf moet worden gedaan.' Brouwer wacht op de oprichting van een brancheorganisatie voor weerinstituten. 'Dat begrijp ik niet goed', reageert Holtslag. 'Het KNMI is een door de overheid gefinancierde organisatie, en we willen allemaal weten of we waar voor ons geld krijgen.' / MW

'WAGENINGEN MOET ONDER LNV BLIJVEN VALLLEN'

Bestuursvoorzitter Aalt Dijkhuizen ziet graag dat het groene onderwijs en onderzoek onder het ministerie van LNV blijft vallen. Dat staat op het wensenlijstje van Dijkhuizen voor de informateur. Woensdag 24 februari presenteerde de bestuursvoorzitter zijn wensen aan de pers.

De status aparte van het groene onderwijs levert volgens Dijkhuizen veel op. 'Samen met het ministerie formuleer je inhoudelijke doelen. Dat geeft meerwaarde.' De raad van bestuur wil wel af van de leerrechten. 'Wij zijn helemaal voor vraagsturing, maar zien graag een eenvoudiger systeem dat minder administratie kost.' Verder zou Dijkhuizen graag zien dat het nieuwe kabinet geld uittrekt voor onderzoek op de gebieden bio-based economy, dierenwelzijn en de voorbereiding op klimaatverandering. 'Wij zijn al twintig jaar bezig met dierenwelzijn. Omdat de markt er geen geld voor heeft en de consument

er niet voor wil betalen, is het een zaak van de overheid om dat los te trekken. De afgelopen jaren gaat het millimeter voor millimeter vooruit. Wij hopen dat de overheid wil investeren in een forse sprong voorwaarts.'

Op het verlanglijstje staat ook een vervolg op het innovatieplatform. Dat verdeelde de afgelopen jaren miljoenen uit het aardgasfonds. De bestuursvoorzitter ziet liever een voortzetting van die aanpak dan een algemene verhoging van de onderzoeksbudgetten. 'De maatschappij heeft er recht op thema's te benoemen die prioriteit hebben.'

Dijkhuizen heeft er vertrouwen in dat de partijen die nu onderhandelen over het regeerakkoord oren hebben naar zijn wensenlijst. 'Ik heb Balkenende, Bos en Rouvoet gesproken. Ze hebben me alledrie verzekerd dat onze aandachtsgebieden klimaat en duurzaamheid in hun top vijf staan.' / KV

‘Er kwam veel over me heen in die periode, maar het was noodzakelijk om afstand te bewaren’

DIJKHUIZEN COMPLIMENTEERT AFSG

‘In de situatie van twee jaar geleden had iedereen in mijn plaats besloten om te stoppen met onderdelen van A&F’, zei Aalt Dijkhuizen, voorzitter van de raad van bestuur van Wageningen UR, op een personeelsmiddag van de Agrotechnology & Food Sciences Group (AFSG). Maar het instituut overleefde, en Dijkhuizen complimenteerde de medewerkers voor de omslag die is gemaakt.

De personeelsmiddag op donderdag 18 januari was bedoeld om de successen van de afgelopen twee jaar te vieren. AFSG is momenteel uit de rode cijfers en heeft een goedgevulde orderportefeuille voor 2007. Exact twee jaar geleden had de bestuursvoorzitter nog bekend gemaakt dat het instituut zou verdwijnen en grotendeels zou worden ondergebracht bij

de universiteit. Een deel van A&F zou overgenomen worden door het NIZO. Onder het personeel, dat al elf maanden in onzekerheid had verkeerd, ontstond grote onrust. Uiteindelijk behield het instituut na een reorganisatie haar zelfstandigheid en bleef ook de business unit Food Quality, die deels naar NIZO zou overgaan, definitief bij de stichting DLO. ‘Er kwam veel over me heen in die periode, maar het was noodzakelijk om afstand te bewaren’, aldus Dijkhuizen. ‘We konden niet anders. Met een geraamd verlies van 25 miljoen euro in 2005 zouden we door het ijs zakken.’ Volgens de bestuurder zorgde de ernst van de situatie toen voor een omslag onder het personeel. Het instituut is zich meer gaan concentreren op onderzoek in dienst van de publieke sector en op terreinen die grote multinationals laten liggen. ‘Daar moet ik

mijn complimenten voor geven’, zei de bestuursvoorzitter op de bijeenkomst. ‘Dat AFSG nu een centrale plek in het instellingsplan heeft gekregen is een teken dat het instituut haar plek binnen Wageningen UR weer heeft veroverd.’ Hoewel de emoties over de reorganisatieperiode nog vers zijn, is de voorzitter van de ondernemingsraad van AFSG, Arie van der Bent, blij met het vertrouwen dat Dijkhuizen tijdens de bijeenkomst uitsprak. ‘We zagen die reorganisatie niet zitten en we waren het ook niet altijd met Dijkhuizen eens. Maar het personeel zag wel in dat er iets moest gebeuren. Het is mooi dat hij hier op zo’n symbolische datum weer stond, expliciet aangaf dat het een moeilijk besluit was en dat het hem goed doet dat de boel op de rails is. Dat had de dag nodig.’ / TH

FUSIE CIDC EN DEEL VAN ASG

Het CIDC en de business unit Infectieziekten van de Animal Sciences Group (ASG) gaan waarschijnlijk fuseren. De directies onderzoeken de mogelijkheden voor een fusie, en zullen voor de zomer een plan voorleggen aan de raad van bestuur van Wageningen UR.

De fusieplannen zijn opmerkelijk. Vijf jaar geleden werd het CIDC losgemaakt van ASG omdat de wettelijke taken van het instituut niet beïnvloed mochten worden door commerciële belangen. Volgens woordvoester Erna Balk denkt het ministerie van LNV daar inmiddels anders over. ‘We werken nu vijf jaar gescheiden en zijn in de loop van de tijd regelmatig op de nadelen van die constructie gestoten. LNV ook. Het ministerie moest bijvoorbeeld geld voor een onderzoeksprogramma naar aviaire influenza uitzetten bij CIDC én bij ASG. Dat is onhandig als je de expertise op dat gebied wilt versterken. Ook het ministerie denkt daarom dat het misschien beter is om de twee delen weer samen te voegen. Dan kunnen we ook faciliteiten beter delen, en een betere concurrentiepositie hebben in Europa.’ / KV

GEEN NOMINATIE ACADEMISCHE JAARPRIJS

De inzending van Wageningen Universiteit is dit jaar niet genomineerd voor de Academische Jaarprijs. Vorig jaar werd de prijs van honderdduizend euro voor het populariseren van wetenschap gewonnen door de Wageningse entomologen. Met het prijzengeld bekostigden zij het festival ‘City of insects’.

De jury van de Academische Jaarprijs - die vorig jaar werd gepromoot als de *battle of the universities* - kreeg dit jaar 21 plannen van 12 universiteiten onder ogen. ‘De juryleden moesten helaas constateren niet van alle universiteiten de plannen goed genoeg waren om mee te doen’, vertelt Tessie Vilé van de organisatie. Daarom maakte de jury op 20 januari zeven nominaties bekend van zes instellingen. Vilé noemt het wel ‘bijzonder jammer dat de winnaar van vorig jaar niet bij de genomineerden zat’. Liesbeth van der Linden van de stafafdeling Onderwijs en onderzoek is teleurgesteld over de gang van zaken. Wageningen hield net als vorig jaar een voorselectie en diende maar één plan in. Maar het idee van de leerstoelgroep Milieusysteemanalyse voor een project om burgers bewust te maken van het belang van natuur haalde de eindstrijd dus niet. ‘Terwijl wij hadden verwacht dat het plan net als vorig jaar automatisch zou worden genomineerd. Nu hebben ze halverwege de rit de spelregels veranderd’, aldus Van der Linden. / YdH

GEBOUW PLANT GAAT RADIX HETEN

Het nieuwe gebouw van de Plant Sciences Group op De Born krijgt de naam Radix. De naam was ingezonden door prof. Jaap Molenaar, de recent benoemde hoogleraar Toegepaste wiskunde. Radix is Latijn voor ‘wortel’, zowel in de plantkundige als wiskundige betekenis. De naam werd bekendgemaakt tijdens de

nieuwjaarsbijeenkomst van PSG op donderdag 18 januari waar ook het officiële startsein werd gegeven voor de nieuwbouw. Het gebouw komt op de plaats komt van de gesloopte westvleugel van Plant Research International, schuin tegenover het Forum. Radix wordt volgens planning medio 2008 opgeleverd. / GvM

(INGEZONDEN MEDEDELING)

Kijk voor meer nieuws op de 'News and Events' site van Wageningen UR: www.intranet.wur.nl

De Sky Arrow van Alterra heeft speciale meetapparatuur om concentraties broeikasgassen te meten. / foto Alterra

ALTERRA KOOPT VLEGUIG

Hij is al gespot door de vliegtuigspotters van de Groningen Eelde Aviation Society: de Alterra Sky Arrow 650 TCNS met kenteken PH-WUR. Alterra kocht het lichtgewicht vliegtuig om concentraties broeikasgassen in de lucht te meten.

‘Er zit speciale meetapparatuur in’, vertelt

projectleider dr. Ronald Hutje van Alterra. ‘Dat is niet iets wat je voor een week inbouwt en er dan weer uit haalt. Er zijn wel andere vliegtuigen met meetapparatuur, maar die zijn vaak bezet.’ Het vliegtuig is gekocht met geld van het Bsiq-onderzoeksprogramma Ruimte voor klimaat en het Europese project CarboEu-

rope. Het heeft als voordeel boven meetmasten dat de onderzoekers op grotere gebieden kunnen meten. Er komt nog een officiële doop, als het aan Hutjes ligt. ‘Misschien zetten we het bij de opening van het Atlas-gebouw hier neer.’ / MW

UIT 'T VELD

NIEUWS UIT DE WETENSCHAP

EXPLOSIEF ANTIBIOTICUM GEVONDEN

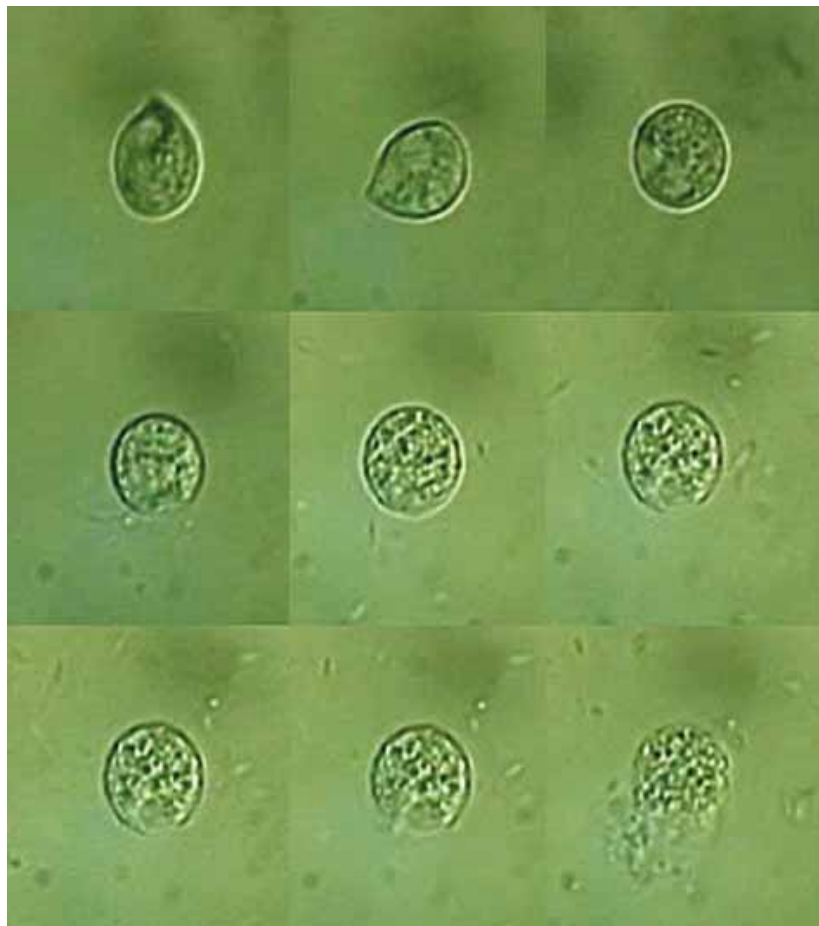
Een team van fytopathologen en chemici van Wageningen Universiteit heeft met genetisch speurwerk een antibioticum ontdekt in de goedaardige bacteriestam *Pseudomonas fluorescens*. Een aardige opsteker, want de stof blijkt de zwerm-sporen van de gevreesde veroorzaker van de aardappelziekte op te kunnen blazen.

‘Voor het eerst is er via *genome mining* een antibioticum opgespoord in *Pseudomonas*, een bacteriegroep met zowel no-toire ziekteverwekkers als leveranciers van interessante enzymen en andere biologisch actieve stoffen’, vertelt dr. Jos Raaijmakers, onderzoeker bij het Laboratorium voor Fytopathologie. ‘De bacteriestam die wij hebben gebruikt wordt al toegepast in de biologische bestrijding van plantenpathogene schimmels. De betrokken metabolieten, de werkzame stofjes, waren voor deze stam echter nog nooit gevonden. Via een omweg hebben wij die stof nu geïdentificeerd.’ De ontdekking verschijnt binnenkort in *Molecular Microbiology*.

Voor het speurwerk, dat voornamelijk is uitgevoerd door de promovenda drs. Irene de Bruijn en postdoc dr. Maarten de Kock, is gebruik gemaakt van de tien complete genoomsequenties van deze bacterie-

groep die via publieke databanken zijn ontsloten. ‘We zochten naar de genen die betrokken zijn bij de aanmaak van cyclische lipopeptiden, CLPs. Het is natuurlijk schitterend dat je zo’n antibioticum, waarvan je als het ware het bestaan en structuur hebt voorspeld, ook daadwerkelijk vindt’, aldus Raaijmakers. De werking van het zeepachtige antibioticum, dat waarschijnlijk identiek is aan viscosine, berust mede op het vermogen celmembranen op te lossen. Als de stof in contact gebracht wordt met de zwerm-sporen van *Phytophthora infestans*, de schimmelachtige veroorzaker van de aardappelziekte, dan springen die binnen een minuut open. ‘Onder de microscoop kun je de sporen uit elkaar zien klappen. Uit vervolgonderzoek blijkt dat de stof in planten resistentieverhogend werkt. Dat biedt goede perspectieven voor gewasbescherming’, verwacht Raaijmakers. Nu gaan de onderzoekers op zoek naar mogelijkheden om de aanmaak van het antibioticum verder te stimuleren. / GvM

Het ‘explosieve antibioticum’ in actie: van linksboven naar rechtsonder is het openbarsten van de zwerm-sporen van *Phytophthora infestans* te volgen. / foto Andrea Ficke en Jos Raaijmakers

‘NOEM HET VIRUS BIJ ZIJN NAAM’

De naamgeving van virussen is toe aan modernisering. Dat vindt dr. Lute Bos. De Wageningse plantenwetenschapper die dertien jaar geleden met pensioen ging maar nog steeds wetenschappelijk actief is, publiceerde een opiniestuk over de kwestie in *Archives of Virology*.

‘In de biologie gebruiken we voor de naamgeving van planten en dieren een

Volgens Lute Bos zou het *Bean yellow mosaic virus* dat deze plant heeft aangetast eigenlijk *Potyvirus phaseoli* moeten heten.

uitstekend systeem’, zegt Bos. ‘We noemen de aardappel *Solanum tuberosum* en de zwarte nachtschade *Solanum nigrum*. Daarvoor gebruiken we het Latijn, en we schrijven de naam cursief. Een belangrijk voordeel van die tweeledige naamgeving is dat die meteen laat zien hoe soorten aan elkaar verwant zijn.’ Dat systeem zou voor virussen ook moeten gelden, vindt Bos. ‘Nu gebruiken we voor het bonenscherpmozaïekvirus bijvoorbeeld de aanduiding *Bean yellow mosaic virus*. Die naam zegt iets over de plant die door het virus wordt aangetast, maar niets over de verwantschap van het virus met andere virussen. Dat is jammer, want zo mis je veel informatie.’ Vroeger hadden wetenschappers geen idee over de verwantschap van virussen, maar dankzij de moleculaire onderzoekstechnieken komt daar meer duidelijkheid over. Het *Bean yellow mosaic virus* blijkt bijvoorbeeld te vallen onder het geslacht *Potyvirus* en zou volgens Bos dus *Potyvirus phaseoli* kunnen heten. In de plantenwetenschappen vallen bonen onder de *Phaseoleae*. Het International Committee on Taxonomy of Viruses ziet tot dusver echter niets in zo’n systeem. ‘Toen ik jaren geleden voor het eerst pleitte voor een andere manier van naamgeving stond ik praktisch alleen’, zegt Bos. ‘Maar dat begint nu te veranderen.’ / WK

HOOGLERAAR LUCHTKWALITEIT VRAAGT OM ROETFILTER

Hoogleraar Luchtkwaliteit en atmosferische chemie prof. Maarten Krol hield in zijn inaugurele rede, donderdag 18 januari, het Nederlandse beleid ten aanzien van fijn stof. En passant riep hij de universiteit op om eindelijk eens een roetfilter te plaatsen op de auto van zijn leerstoelgroep.

Het Nederlandse beleid inzake fijn stof is de laatste jaren vooral gericht op het stellen van nieuwe en minder strenge normen, aldus Krol. ‘Een belangrijke doelstelling van de Wet Luchtkwaliteit is het stopzetten van bouwprojecten.’ In het wetsvoorstel worden normen opgerekt, worden compensatiemogelijkheden gecreëerd voor plekken waar normen worden overschreden, en worden Europese normen ruimer geïnterpreteerd. Krol: ‘Gezondheidswetenschappers constateren terecht dat de normen worden opgerekt zonder dat de lucht op knelpunten in Nederland in een zelfde tempo verbetert.’ Nederland speelt in Europees opzicht ook geen voortrekkersrol. Het was zelfs het enige land dat protesteerde tegen strengere Europese normen voor de luchtkwaliteit. Nu mag een kubieke meter lucht maximaal veertig microgram deeltjes met een diameter van tien micron of minder bevatten, maar in de toekomst wordt de

Europese norm gebaseerd op deeltjes met een diameter van 2,5 micron of minder. Want hoe kleiner de deeltjes, hoe ongezonder. In 2000 stierven er in Europa 384.000 mensen prematuur als gevolg van fijn stof. De luchtkwaliteit is sinds 1993 wel verbeterd, vertelde Krol, maar juist een dichtbevolkt land als Nederland met een enorme verkeersdichtheid moeten maatregelen nemen. ‘Dat vergt schonere auto’s en een rem op de groei van het verkeer.’ Ook moeten we oppassen dat we onze problemen niet exporteren naar zich ontwikkelende landen. In het dankzij het groeiende aantal vervuillende industrieën economisch *booming* China is de uitstoot aan CO₂ per dollar bruto nationaal product tien keer hoger dan in Japan. Krol ziet het als zijn leeropdracht om te werken aan een betere modellering en berekening van de luchtkwaliteit. ‘Niet alleen zijn veel processen slecht begrepen, maar ook de invoergegevens, zoals emissies, zijn vaak slecht bekend.’ De hoogleraar Luchtkwaliteit en atmosferische chemie sloot zijn rede af met een oproep aan de universiteit om werk te maken van een roetfilter voor de auto van de leerstoelgroep. Dat blijkt echter door de ouderdom van de auto technisch nogal ingewikkeld. / MW

‘In Marokko is een minister een man die respect moet afdwingen. Dat doe je niet door op de fiets te gaan’

FOLIUMZUURPIL HOUDT DE GEEST JONG

De hersenen van vijftigplussers werken sneller als ze elke dag een pil met de vitamine foliumzuur slikken. Dat schrijft dr. Jane Durga deze week in The Lancet. Het artikel is gebaseerd op haar Wage-ningse promotieonderzoek uit 2004.

Durga deed een drie jaar durend experiment met achthonderd Nederlandse ou-

deren. De helft van hen slikte dagelijks een pil met achthonderd microgram foliumzuur, de andere helft een placebo. Achthonderd microgram is veel. De gemiddelde Nederland krijgt dagelijks tweehonderd microgram binnen. Toen Durga haar proefpersonen onderwierp aan een batterij psychologische tests, ontdekte ze dat de vitamine de ver-

oudering van sommige elementaire cognitieve vermogens vertraagde. Eén van die tests hield in dat ouderen woordjes moesten herinneren die ze zojuist hadden gelezen. Op zulke tests scoorden ouderen die foliumzuur slikten even goed als mensen die vijf jaar jonger waren. Naarmate onderzoekers complexer mentale vaardigheden testten, was het effect geringer.

Durga weet niet of alle ouderen zo positief op foliumzuur zullen reageren. Haar proefpersonen waren uitgekozen op hun hoge homocysteïnespiegel. Homocysteïne is een aminozuur dat volgens wetenschappers schadelijk is voor bloedvaten en hersenen. Foliumzuur verlaagt de homocysteïnespiegel. Inmiddels werkt Durga bij het Nestlé Research Center in Lausanne. / **WK**

‘JE GAAT TOCH GEEN MEISJES VERSIEREN OP DE FIETS’

Marokkaanse Amsterdammers fietsen een stuk minder dan hun autochtone stadsgenoten. Fietsen hoort niet bij de Marokkaanse cultuur, en veel Marokkanen hebben nooit leren fietsen of vinden het een teken van armoede. Dat blijkt uit de afstudeerscriptie van een studente Milieubeleid.

Van de autochtone Amsterdammers fietst bijna tachtig procent; onder Marokkanen is dat maar veertig procent. Zij nemen liever de tram of, als ze het kunnen betalen, de auto. MSc-studente Aafke Verbeek interviewde Marokkaanse Amsterdammers op het schoolplein, voor de moskee en bij de snackbar en vroeg waarom ze niet wilden fietsen. De belangrijkste reden die ze noemen is dat het niet in de cultuur past. Ze groeien, anders dan autochtone Nederlanders, niet op met de fiets. En de tweewieler heeft weinig status. Verbeek tekende mooie citaten op: ‘Scha-men is een groot woord’, zegt een Marokkaanse student, ‘maar als het heel hard regent en je ziet iemand fietsen, dan denk je niet dat diegene veel geld heeft.’ En: ‘In Marokko is een minister een man die respect moet afdwingen binnen de gemeenschap. Dat doe je niet door op de fiets te gaan.’ Marokkaanse jongeren hebben hun eigen reden om niet te fietsen: ‘Je gaat toch geen meisjes versieren op de fiets.’ Verbeek denkt dat het zinvol is om Marokkaanse kinderen fietsles te geven op de basisscholen, zodat ze er al jong kennis mee maken. Voor het milieu is dat niet zo belangrijk, stelt ze, want de meeste Marokkanen die niet fietsen nemen de tram. Maar haar zorg is dat Amsterdam anders straks niet meer de internationaal vermaarde fietsstad is die het nu is. Een fietsende Marokkaan is ook de hartenwens van menig beleidsmaker die integratie wil stimuleren. Toch vindt Verbeek haar voorgestelde fietsbeleid niet belevend. ‘Marokkanen willen het zelf. Er is een wachtlijst voor de fietslessen. En het is emancipatie voor de vrouwen, die dan niet meer met hun man in de auto hoeven.’ / **JT**

GEZOCHT: SLANKMAKENDE SMAKEN

Levensmiddelen die zo goed smaken dat je er automatisch niet teveel van eet. Hun smaak alleen al verzadigt. Dat is het einddoel van het nieuwe gezamenlijke project van smaakwetenschapper prof. Kees de Graaf en levensmiddelen-technoloog prof. Tiny van Boekel.

De samenwerking is te danken aan de NWO-technologiestichting STW, die met twee miljoen euro over de brug is gekomen. Het idee achter het project is dat van ‘sensorische verzadiging’. ‘Dat is wat je voelt als je zojuist naar believe pizza hebt gegeten’, zegt De Graaf. ‘Je zit, om het plat te zeggen, vol. Als je dan weer pizza ruikt moet je er niet aan denken dat je die ook nog moet opeten.’ Die sensorische verzadiging is misschien de sleutel tot voedsel met een ingebouwde rem. Als het lukt om levensmiddelen te maken die door hun smaak verzadigen, zouden die kunnen helpen om de epidemie van overgewicht te bestrijden. ‘Het is niet de bedoeling levensmiddelen te maken die gewoon niet lekker zijn’, zegt Van Boekel. ‘Daarvan eet je ook weinig, maar die zullen niet helpen om overgewicht te bestrijden. De consument koopt ze niet, en de voedingsindustrie neemt ze bovendien nooit in productie.’ De producten die Van Boekel en De Graaf voor ogen hebben smaken juist goed. Door hun textuur en smaak verzadigen ze alleen sneller dan de levensmiddelen die nu in de schappen liggen. Hoe precies, dat is een vraag die fundamenteel onderzoek zal moeten beantwoorden. ‘We zullen samen met de Universiteit Utrecht MRI-scans van hersenen gaan maken op het moment dat mensen eten’, vertelt De Graaf. ‘Zo hopen we meer over verzadigingsprocessen te weten te komen. We gaan ook kijken naar eetlusthormonen in het bloed, zoals ghreline.’ Het humane deel van het onderzoek zal hand in hand gaan met het technologische deel. De levensmiddelentechnologen zullen de kennis van de voedingsonderzoekers gebruiken, en de voedingsonderzoekers zullen de experimentele producten van de levensmiddelentechnologen op hun proefpersonen uitproberen. ‘Het is niet alleen een kwestie van *flavours* in levensmiddelen stoppen’, zegt Van Boekel. ‘Je kunt het vrijkomen van die *flavours* beïnvloeden door de verbindingen te encapsuleren. Door de textuur van

Fast food heeft een textuur en smaak die uitnodigen tot snel eten. In de VS, waar fast food populair is, is overgewicht een groter probleem dan in veel mediterrane landen, terwijl de maaltijden daar soms uren duren.

levensmiddelen taaier te maken kun je het waarnemen van geur- en smaakstoffen accentueren.’ Veel *fast food* heeft juist een textuur die uitnodigt tot snel eten. ‘We weten dat het kauwen van voedsel het verzadigingsproces op gang brengt’, zegt De Graaf. ‘We weten ook dat vooral vloeibare calorierijke levensmiddelen, zoals frisdrank, uitnodigen tot overconsumptie. Je lichaam telt de calorieën die je binnenkrijgt in de vorm van frisdrank niet. Misschien kun je dat doortrekken naar meer types snel voedsel. Als je in een hamburgertent een standaardmenu bestelt met frietjes, een hamburger, frisdrank of een milkshake, kun je in een kwartier vijftienhonderd kilocalorieën binnenkrijgen.’

Fast food is geboren in de Amerikaanse eetcultuur, die in het teken staat van *no-nonsense* en efficiëntie, denkt Van Boekel hardop. ‘In de meeste Amerikaanse restaurants is het onbeleefd om lang te blijven zitten’, zegt de hoogleraar. ‘Het is eten en wegwezen. Maar in mediterrane landen als Portugal zijn mensen soms obsessief met eten bezig. Ze plannen hun dag rond inkopen doen en koken. De maaltijden zelf duren soms uren. Maar in Portugal is overgewicht een minder groot probleem dan in de VS.’ In het project zullen vijf aio’s onderzoek doen, in een samenwerkingsverband tussen de universiteiten van Wageningen en Utrecht, WCFS, Unilever, Purac, Friesland Foods en Campina. / **WK**

Hij doet experimenten of neemt enquêtes af, publiceert over de uitkomst en beïnvloedt zo indirect de keuzes van beleidsmakers. Tot zover het beeld van de conventionele onderzoeker. Maar onderzoekers van Wageningen UR spelen de laatste jaren steeds vaker een heel andere rol. Als ‘procesbegeleider’ moeten ze bijvoorbeeld zorgen dat koeien vaker in de wei staan. Mag je je dan nog wel onderzoeker noemen?

door GERT VAN MAANEN, foto's GUY ACKERMANS

‘Kan ik jullie nog wel vertrouwen nu jullie meespelen in beleidsprocessen?’

Jullie zijn geen onderzoekers meer maar missionarissen. Omdat jullie nu meer meespelen in beleidsprocessen, wil je dat journalisten ook gaan meedoen en onderdeel worden van het proces. Eigenlijk vind ik dat een oneerbaar voorstel. Daar leen ik me niet voor.’ Journalist Rokus Kingmans van vakblad Boerderij was verbaasd en ontstemd toen hij in december op een workshop werd geconfronteerd met de nieuwe rol die onderzoekers vervullen. In veel van het groene onderzoek dat dicht tegen het beleid aanschuurt, is sprake van een nieuwe trend. Onderzoekers zijn niet meer zozeer de traditionele expert, maar ook beschouwend analist, bemiddelaar, procesbegeleider, adviseur of ontwerper. Op die manier proberen zij – veelal in netwerken met boeren en andere belanghebbenden – ‘oplossingen af te tasten’ en ‘inspirerende concepten’ te ontwikkelen. Het uiteindelijke doel is vaak nobel: zorgen dat de landbouw zich vernieuwt in een maatschappelijk gewenste richting. De buitenwereld kan echter in verwarring raken over de nieuwe rol die onderzoekers zich aanmeten. Zo brengt dat nieuwe onderzoek vage beleidstaal met zich mee, met termen als systeeminnovatie, procesontwerp en transitie. En vaak krijgen de onderzoekers van de opdrachtgever – veelal het ministerie van LNV – de opdracht om een bepaalde ontwikkeling te stimuleren of juist af te remmen. De onderzoeker lijkt dan eerder een verlengstuk van de beleidsmaker, waardoor de vraag zich opdringt of zo iemand zich nog wel onafhankelijk expert of onderzoeker mag noemen. ‘Kan ik jullie als onderzoekers eigenlijk nog wel vertrouwen?’, vroeg Kingmans zich in de eerder genoemde workshop openlijk af.

Deze workshop was een initiatief van de onderzoeksgroep Systeeminnovatie van de Animal Sciences Group in Lelystad, een groep die betrokken is bij de programma's Maatschappelijk verantwoorde veehouderij en Netwerken in de veehouderij. Hun projecten hebben titels als Houden van hennen en Koe & wij. Het zijn projecten die hebben geleid tot vernieuwde stallen zoals de ComfortClass voor varkens en de Plantage voor legkippen.

KLEURIGE FOLDERS

Volgens dr. Sierk Spoelstra, onderzoeksleider Systeeminnovatie, is een deel van de publicaties uit deze projecten anders dan onderzoekers gewend zijn. Naast traditionele artikelen en rapporten maakt de groep ook folders, brochures en kleurige boekjes. ‘Het ziet er uit als pr-materiaal. Dat klopt ook, want het is bedoeld om een bredere groep mensen aan te spreken’, aldus Spoelstra.

Van de twintig mensen in zijn team werkt er eigenlijk nog maar één regelmatig in het laboratorium. De anderen zijn vooral veel op pad. In het voormalige lab in Lelystad, dat is omgebouwd tot kantoorruimte, zijn de acht werkplekken zelden allemaal bezet. ‘We zijn hier eerder een duiventil dan een ivoren toren.’

Ook onderzoekers bij Alterra signaleren een verschuiving in de rol van onderzoekers. In 2004 publiceerde een aantal van hen hierover het boekje ‘Beleid en onderzoek in actie’. Zij gebruiken de term actieonderzoek voor het onderzoek ‘dat een bewuste bijdrage wil leveren aan de lerende beleidsstrategie bij de oplossing van complexe problemen’. Het betekent dat de onderzoeker actief in het beleidsproces participeert en relaties aangaat met opdrachtgevers en andere betrokkenen. Dit vraagt wel om een andere houding van de on-

DE TRANSITIE VAN DE ONDERZOEKER

derzoeker, aldus het boekje. 'Deze moet niet gericht zijn op waarheidsvinding pur sang, maar zich ook bewust zijn van de rol van zijn onderzoek of ontwerp in de lerende beleidsstrategie'.

In het boekje worden vier voorbeelden van complexe beleidsproblemen behandeld, waarbij onderzoekers van Alterra zo'n vernieuwende rol hadden. Uit de persoonlijke verslagen van de onderzoekers blijkt dat die verandering van rol grote gevolgen heeft, en dat er valkuilen zijn. Zo bereidt het onderzoeksteam de eerste ontmoeting met de klankbordgroep – waarin instemming met het project moet worden verkregen – minutieus voor. 'We laten niets aan het toeval over: tot in detail spreken we onze rollen door en bespreken zelfs hoe we ons zullen kleden', schrijft de projectleider, die zelf in pak met stopdas gaat.

AFGEZWAKTE CONCLUSIES

Bij een andere project vraagt een Alterramedewerker zich openlijk af of hij nu onderzoeker of procesbegeleider is. 'Uiteindelijk beseft ik me (...) dat ons onderzoek niet in de eerste plaats zal worden afgerekend op de wetenschappelijke kwaliteit. Het belangrijkste voor opdrachtgever LNV is dat het onderzoek een impuls geeft om natuur te realiseren'. Als hij zijn onderzoeksresultaten moet presenteren beseft hij dat het beter is om 'afgezwakte conclusies' te geven, want 'één verstorende actie van ons kan het einde van ons onderzoek inluiden. (...) In plaats van de diepte van de kloof te benadrukken, wijs ik op de toenadering die er ook is tussen boeren en natuurbeheerders en de mogelijkheden die er nog liggen'.

In de reflectie op deze kwestie wijzen de auteurs erop dat de rol van de projectleider vooral 'bemiddelend en pragmatisch' moet zijn: 'hij probeert partijen aan de ta-

fels te krijgen, onderhoudt relaties en waakt voor onderzoeksconclusies die het vuurtje tussen partijen weer opstoken'. In het boekje wordt openhartig geconcludeerd dat dit laatste soms 'conflicteert met de onderzoeksrol' van de betrokkene.

Uit de ontboezeningen blijkt ook dat de betrokkenheid van onderzoekers bij de projecten niet altijd louter een inhoudelijk doel dient, maar ook een dekmantel kan zijn voor een verborgen agenda. Bijeenkomsten met onderzoekers zijn bijvoorbeeld bedoeld om te kijken of er toenadering mogelijk is tussen conflicterende partijen. Zo'n procesdoelstelling wordt niet altijd genoemd. 'Opdrachtgever en procesbegeleiders vinden het blijkaar veiliger partijen onder een inhoudelijke noemer bij elkaar te brengen', aldus het boekje 'Beleid en onderzoek in actie'. De inhoudelijke rol en de procesrol laten zich in de praktijk niet altijd even soepel combineren. In het boekje raden de Alterra-onderzoekers af om de inhoudelijke en procesrol in één persoon te verenigen. Onderzoek en bemiddeling verdragen zich soms slecht met elkaar.

'OBJECTIVITEIT EEN ILLUSIE'

Spoelstra herkent het spanningsveld, maar in zijn projecten is er toch heel bewust voor gekozen om de klassieke onderzoeksbenadering terzijde te schuiven. 'Wij gaan interactief ontwerpend en bouwend aan de slag met betrokkenen. De rol van de onderzoeker als expert is dan zeer beperkt. Alle betrokkenen worden erkend als experts op hun veld en deze kennis wordt benut. Onze ideeën zijn niet leidend, afwegingen worden in samspraak gemaakt. We voelen ons daarom medeverantwoordelijk voor wat er met de kennis gebeurt. In dat opzicht zijn we nu misschien nog wel beter te vertrouwen', aldus Spoelstra.

In het verleden was de rolverdeling misschien wel duidelijker, maar dat heeft volgens Spoelstra ook bijgedragen aan de 'problemen waar we nu tot onze nek inzitten'. Toen productieverhoging nog de norm was, hadden onderzoekers de neiging om simpelweg nieuwe technologieën over boeren uit te storten. Spoelstra: 'Dat heeft toch wel tot meerdere grote en kleine ongelukken geleid. In dat opzicht kun je dat soort onderzoek juist onverantwoord noemen. Je kunt je bovendien afvragen of dat onderzoek ooit wel objectief is geweest. We zaten toen immers allemaal gevangen in het productiedenken', aldus Spoelstra.

KENNISWERKER

Het is zonneklaar dat projecten als 'Koe & wij' beleidsdoelen dienen en moeten bijdragen aan de oplossing van een 'maatschappelijk probleem'. Dat onderzoekers gedreven zijn en aan een missie – bijvoorbeeld 'zorg dat er koeien in de wei blijven' – werken ziet Spoelstra niet als een probleem. 'Wageningen UR heeft ook een missie. Bovendien willen we als organisatie voor contractonderzoek opdrachtgevers tevreden stellen. Dat betekent toch niet dat onderzoekers hun ziel verkocht hebben.' De projecten geven ook geen garantie op een 'goede afloop'. Spoelstra: 'Er zijn altijd spelers die het proces evengoed een bepaalde kant op duwen en dat is lang niet altijd de kant die de opdrachtgevers uit willen.'

En toch: dekt de term 'onderzoeker' de lading nog wel? Spoelstra: 'We gebruiken ook wel 'kenniswerker', maar 'onderzoeker' kan denk ik nog steeds. Je onderzoekt mogelijke oplossingen, probeert een voorbeeld te realiseren waar je dan weer van kunt leren. Vaak blijkt dé oplossing niet te bestaan en gaat het om oplossingen in meervoud.' <

PROMOVEREN ZONDER ZICHT

**‘Ik dacht dat in
Nederland alles
goed geregeld
zou zijn voor
slechtzienden,
maar dat is
niet zo’**

Ondanks een visuele handicap heeft Frances Fortuin haar promotieonderzoek naar innovatiemanagement met goed gevolg afgerond. Ze had trouwe bondgenoten – de mensen op haar afdeling, een scherp geheugen - maar raakte ook teleurgesteld in de manier waarop Nederland omgaat met slechtzienenden. ‘In Engeland en de VS word ik vanzelfsprekend geholpen in de bibliotheek. Hier moest er over vergaderd worden.’

door JORIS TIELENS, foto BART DE GOUW

Tegen het eind van haar studie biologie, eind jaren zeventig, ontdekt Frances Fortuin dat er iets mis is met haar ogen. Haar netvlies degenereert langzaam, waardoor haar zicht geleidelijk afneemt. De blinde vlek die ontstaat in het centrum van haar blikveld, wordt gaandeweg steeds groter. Je ziet het niet aan haar af, maar ze kan geen boeken meer lezen en ziet geen gezichten meer. Wat ze nog wel ziet, zijn vage vlekken in haar ooghoeken. ‘Het lijkt op het tv-spelletje Get the picture. Het is raden wat ik zie.’

Door haar handicap kan Fortuin niet meer lezen zonder hulpmiddelen, en is ze minder mobiel. Dat zijn de twee dingen die haar het meest beperken in haar werk als zelfstandig consultant, en waarvoor ze steeds oplossingen moet zoeken. Als consultant had ze een secretaresse die haar hielp. En sinds een paar jaar heeft ze software die via een koptelefoon voorleest wat er op haar computerscherm staat. En die ook voorleest wat ze zelf typt.

Toch zijn er nog veel beren op de weg. De technologie blijkt bijvoorbeeld niet altijd te werken. Onder het besturingssysteem DOS ging het prima, vertelt Fortuin, maar met Windows gaat het minder. Dat systeem is gebruikersvriendelijk gemaakt – voor zienden. Zij wijzen makkelijk met een muis aan wat de bedoeling is, maar wie niet ziet moet met sneltoetsen werken. En dat is lastiger. Ook veel websites zijn slecht toegankelijk voor slechtzienenden, ontdekte Fortuin. En PDF-files waren jarenlang onleesbaar voor haar omdat ze te zwaar beveiligd zijn. ‘Die kon ik alleen lezen door ze uit te printen en op te sturen naar de blindenbibliotheek in Amsterdam, waar ze gescand werden en teruggestuurd in Word.’ Dat kon lang duren, voor hele boeken zelfs wel een jaar.

‘De tranen sprongen in mijn ogen toen ik de nieuwste versie van Acrobat kreeg die wel door mijn schermlezer te lezen was.’ Die nieuwe versie was het resultaat van rechtszaken in de Verenigde Staten waarin gelijke burgerrechten werden geëist. Wat voor zienden leesbaar is, moet dat ook voor slechtzienenden zijn.

GOED GEHEUGEN

Na de fase van informatie verzamelen was het ook weer een uitdaging voor Fortuin om tijdens het schrijven overzicht te houden over het proefschrift. Ze kon er niet gemakkelijk doorheen bladeren. ‘Er zijn wat trucs, zoals marktjes in de tekst zetten waar je naar kan zoeken met een zoekfunctie. Maar het gaat ook wel eens mis. Toen ik dacht dat het bijna af was, vroeg ik mijn man om hoofdstuk drie eens te lezen. Toen bleek dat de tekst helemaal in de war was geraakt omdat ik de insert-toets aan had laten staan, waardoor ik dus over andere tekst heen had getypt. Dat kan een ziende ook gebeuren, maar die komt er iets eerder achter.’

Wat Fortuin goed hielp bij het houden van overzicht

INNOVATIE IS PRECISIEWERK

Fabrikanten van mobiele telefoons, medicijnen of vliegtuigen moeten voortdurend onderzoek doen om steeds weer met nieuwe producten te komen. Frances Fortuin interviewde en adviseerde topmanagers van tien multinationals over hoe ze dat onderzoek het beste op de andere bedrijfsactiviteiten kunnen afstemmen.

Multinationals als Airbus, Exxon, Organon, Ericson en Philips hebben één ding gemeen: ze moeten voortdurend met nieuwe technologische vindingen komen. Die vernieuwing vraagt om onderzoek dat het bedrijf intern laat doen en geheimhoudt. Om de zoveel tijd brengt het bedrijf een nieuw product op de markt met een nieuwe technologie en hoopt daarmee de concurrentie voor te blijven.

Hoe lang de periode is tussen twee nieuwe producten – de Productgeneratie Levenscyclus (PGLC) – hangt van het soort product af. Mobiele telefoons, computers en printers hebben een PGLC van een of twee jaar, terwijl voor nieuwe vliegtuigen, medicijnen, boorplatforms en satellieten twintig of dertig jaar onderzoek nodig is. Dat komt natuurlijk omdat het boren naar olie ingewikkelder is dan mobiel bellen, maar ook omdat de telefoniemarkt vaker om vernieuwing vraagt. Een computer of mobieltje mogen bovendien fouten bevatten als ze op de markt gebracht worden, terwijl er bij een vliegtuig of medicijn geen tolerantie is ten aanzien van fouten.

Dat op technologie gebaseerde multinationals verschillende PGLC's hebben, was bekend. Toch lazen de managers van die bedrijven allemaal dezelfde managementboeken om te leren hoe ze hun R&D-af-

deling moeten aansturen. Terwijl, en dat heeft dr. Frances Fortuin in haar proefschrift aangetoond, er grote verschillen zijn in afstemming tussen centraal management en researchafdeling onder de bedrijven, afhankelijk van de lengte van de productcyclus. Voor bedrijven met een korte cyclus is regelmatig contact tussen onderzoekers en marketeers nodig om te peilen of het onderzoek iets gaat opleveren waar in de markt ook iets mee te verdienen valt. Deze bedrijven bleken die communicatie vaak geregeld te hebben in vastgelegde stappenplannen.

Bij bedrijven met een langere cyclus was dat niet zo en gingen de onderzoekers meer hun eigen gang. Daar werkten ook drie tot vier keer zoveel gepromoveerde onderzoekers. Hoewel de aard van het onderzoek diepgravender moet zijn, bleken ook deze multinationals er bij gebaat om vaker overleg te hebben tussen onderzoekers en de hoofden van de business units. Ook bleken de bedrijven gebaat bij een andere financieringsstructuur. In plaats van het geld voor onderzoek te laten verdelen door de hoofddirectie, is het beter het onderzoeksgeld deels te laten uitgeven door de afdelingen die producten vermarkten. De onderzoekers werden daardoor klantgerichter, en de businessunits vroegen minder snel onderzoek aan dat niets zou opleveren.

De oorspronkelijke opdrachtgever van Fortuin, kogel-lagerfabrikant SKF, voerde deze aanbeveling uit. Leverde de onderzoeksafdeling voorheen weinig op, tegenwoordig is de waardering voor de afdeling door het centraal management weer zo groot dat deze mocht uitbreiden.

was haar getrainde geheugen. Dat werd, meer dan een scherp gehoor of verbeterde tastzin, haar nieuwe bondgenoot. ‘Zo heb ik van mijn nadeel mijn voordeel gemaakt. Want tijdens de verdediging bleek dat ik het boek heel goed in mijn hoofd heb zitten en veel paraat heb.’

Door haar visuele beperking is Fortuin afhankelijk van een chauffeur of het openbaar vervoer. De interviews met topmanagers van multinationals voor haar onderzoek deed ze samen met haar man prof. Onno Omta. ‘Ik zei wel steeds voorafgaand aan een interview dat ik slecht kan zien, want er gaan anders dingen mis in de non-verbale communicatie. Maar het interesseerde ze de ballen. Ik verkoop als consultant ook niet mezelf maar mijn product. Als dat deugt, is het goed.’

Voor iemand met een vaste aanstelling ligt dat anders, denkt Fortuin. ‘Want dan gaan mensen eerder vragen of iemand met zo'n beperking het werk wel kan doen, en hoe dat dan moet.’ Dat werkgevers het niet altijd even vanzelfsprekend vinden om aanpassingen te doen,

weet Fortuin door haar werk in de belangenbehartiging van slechtzienenden. Ze is bestuurslid van de European Blind Union, Europese gedelegeerde bij de World Blind Union en is ook in Nederland actief op dit gebied.

LASTIG

‘Toen ik slechter ging zien dacht ik geluk te hebben doordat ik in Nederland woon, omdat hier alles goed geregeld zou zijn. Maar dat is niet zo. Een handicap wordt hier toch vaak gezien als lastig, en de kosten van aanpassingen komen ter sprake. Dat is in Engeland en de VS niet zo. Daar is het vanzelfsprekend dat ik geholpen word in de bibliotheek. Hier moest er over vergaderd worden.’

Maar over de nieuwe website van Wageningen UR is Fortuin zeer te spreken. Die is uitstekend toegankelijk voor slechtzienenden, nadat zij persoonlijk Aalt Dijkhuizen daarop gewezen had. ‘En op individueel niveau was de ondersteuning op mijn afdeling geweldig. Er was altijd iemand bereid om even iets voor te lezen.’ <

IN BEEELD

foto's GUY ACKERMANS, tekst YVONNE DE HILSTER

'Meestal doen we het practicum met dieren, zoals met slangen, paarden of padden', vertelt Henk Schipper, analist bij de leerstoelgroep Experimentele zoölogie aan Wageningen Universiteit. 'Nu doen studenten het voor het eerst zelf, en dat scheelt weer een gang naar de dierexperimentencommissie.' Vier masterstudenten

Dierwetenschappen liepen dinsdagochtend 23 januari in sporthal De Bongerd om beurten blootsvoets een paar meter heen en weer voor een camera. Wandelend, joggend en rennend, met en zonder gewichten van acht kilo in hun handen. Hun voeten doopten ze eerst in een bak water, om later met behulp van de afdrucken de

pasafstand te kunnen meten. Ergens rond hun middel gaf een stuk tape het middelpunt van hun massa aan. Dit alles om het energieverbruik te kunnen berekenen en te leren hoe beweging in elkaar zit. 'Want eigenlijk laat je jezelf steeds voort stuiteren', aldus Schipper.

OUDE KOEIEN

UIT DE ARCHIEVEN VAN WAGENINGEN UR

door GERT VAN MAANEN

Gerrit Grijns, de miskende ontdekker van de vitamines. / foto Historisch Archief FB

HOE GRIJNS NAAST DE NOBELPRIJS GREEP

Wageningen UR gaat zijn best doen om de komende tijd minstens één keer de Spinozapremie – ‘de Nederlandse Nobelprijs’ – binnen te halen. Een goed moment om op te rakelen hoe ‘onze’ dierfysioloog Gerrit Grijns (1865-1944) aan het begin van de vorige eeuw naast de échte Nobelprijs greep. Terwijl het wel degelijk Grijns was die het concept vitamine als eerste doorzag.

Het geldt als een voorbeeld van klein onrecht uit de wetenschapsgeschiedenis: de Nobelprijs die de Nederlander Christiaan Eijkman (1858-1930) vlak voor zijn dood ontvangt voor de ‘ontdekking van het vitaminegebrek’. Eijkman is inderdaad de eerste onderzoeker die aantoonde dat de ziekte beriberi te maken heeft met het eten van machinaal gepelde rijst. Zijn conclusie is echter dat dit komt door een tekort in rijstvliesjes dat een gif in voedsel onschadelijk maakt. Het is zijn leerling Gerrit Grijns die stug volhoudt dat beriberi een ‘gebreksziekte’ is. In de vliesjes zit een kleine hoeveelheid stof die onmisbaar is voor een gezonde stofwisseling, aldus de wetenschapper. Grijns spreekt van ‘partiële honger’ en van een ‘protectieve stof’. Dat zijn publicatie uit 1901 over deze vinding in het Nederlands geschreven is, is er waar-

schijnlijk debet aan dat de Nobelprijs aan zijn neus voorbij gaat. Uit de nominaties, die de Zweedse Nobelstichting minstens vijftig jaar geheimhoudt, blijkt dat Grijns wel twee keer is voorgedragen voor de prijs der prijzen. Steeds samen met Eijkman. Uiteindelijk kiezen de Zweden ervoor om Eijkman in 1927 de prijs te laten delen met de Britse biochemicus Gowland Hopkins. De loopbaan van Grijns, een in Utrecht gepromoveerde arts, begint als hij in 1892 assistent wordt van Eijkman, de directeur van het Laboratorium voor Pathologische Anatomie en Bacteriologie in Weltevreden, een wijk van Batavia op Java. Het laboratorium houdt zich onder meer bezig met de ‘beriberi-kwestie’. Aan de mysterieuze ziekte overlijden grote aantallen soldaten, gevangenen en ‘inlandse werklieden’ in voormalig Nederlands-Indië. Het ziektebeeld is grillig: veel mensen sterven na een lange lijdensweg, met toenemende zwellingen en verlammingen. Soms treedt echter plotseling herstel op. Het is Eijkman die ontdekt dat kippen vergelijkbare symptomen vertonen als ze gevoerd worden met de overgebleven rijst van patiënten uit het militaire hospitaal. Als de administrateur van het ziekenhuis besluit dat dit niet langer geoorloofd is, koopt Eijkman ongepelde rijst voor de kip-

pen op de lokale markt. Tot zijn verrassing herstellen de kippen dan vlot. Hij kan eerst niet geloven dat beriberi eveneens in verband staat met voeding. Pas als hij ontdekt dat in Javaanse gevangenissen, waar uitsluitend machinaal gepelde rijst wordt geserveerd, de kans op beriberi ongekend hoog is, laat hij zich overtuigen. Grijns zet de proeven van Eijkman voort als deze in 1896 naar Nederland terugkeert. In een aantal zeer doordachte voedingsproeven met kippen weet Grijns andere mogelijke ziekteveroorzakers stap voor stap uit te sluiten. Hij concludeert dat er in voeding van nature stoffen voorkomen ‘die zonder schade voor het zenuwstelsel niet kunnen gemist worden’. Van de onderzochte voedingsmiddelen was ‘afgewerkte rijst het armst aan deze stoffen’. Zijn bevindingen krijgen weinig erkenning. In 1911 introduceert de Poolse chemicus Funk de benaming vitaminen voor zulke ‘beschermende stoffen’. Pas in 1926 – Grijns is dan al vijf jaar hoogleraar Dierfysiologie in Wageningen – wordt de werkzame stof (vitamine B1) geïsoleerd en slaat de vitaminekoorts wereldwijd toe. Het levert Eijkman nog vlak voor zijn dood de Nobelprijs op. Aan Grijns herinnert als het goed is nog wel een plaque. In Weltevreden.

WERKPLEK

LUUK VAN WISSEN

EEN LANDGOED ALS ACHTERTUIN

Luuk van Wissen, conciërge op Van Hall Larenstein in Velp, werkt niet alleen bij de hogeschool maar woont er ook. Hij is met zijn gezin de gelukkige bewoner van de conciërgewoning op Landgoed Larenstein. Op dit moment zijn ze nog de enige bewoners van het landgoed. ‘Toen we in 1993 met de opleiding Laboratoriumtechniek van Wageningen naar Velp verhuisden, kreeg ik deze woning aangeboden. Ik was meteen verliefd’, zegt Luuk. ‘Ik heb een gewone tuin, maar als ik de tuin uitloop ligt er nog een heel landgoed van zestien hectare. In het weekend gaat het hek van het landgoed dicht en dan denk ik: zo, nu is het mijn achtertuin. Ik loop elk weekend het landgoed over, en zomers zitten we

vaak op het grote grasveld.’ Het is echter niet alleen genieten. Omdat Van Wissen op Larenstein woont, heeft hij ook extra taken. ‘Natuurlijk moet ik ook de boel in de gaten houden. En ik ben de eerste die moet komen opdaven als er alarm is of als iemand binnengesloten is. Verder sluit ik regelmatig ’s avonds de hekken, maar die taak deel ik met andere conciërges. Gelukkig, anders ben je dag en nacht aan het werk.’ Dat hij nooit echt weg is van zijn werk vindt Luuk geen onoverkomelijk probleem. ‘Dat weegt eigenlijk niet op tegen de voordelen. Ik woon gewoon prachtig. Nog wel. Ik hoop niet dat alle bouwplannen doorgaan, dat zou doodzonde zijn.’ / Koen Moons

foto Guy Ackermans

M.I.

Een onderzoek van de HBO-raad onder pabo-studenten heeft uitgewezen dat hun spellingsvaardigheden ver onder de maat zijn. Dit jaar gaan de Nederlandse hbo's daarom een breed onderzoek doen naar de talenkennis van alle eerstejaars. Reden genoeg om eens te kijken hoe de studenten van Wageningen UR het er afbrengen. Ze bekeken zinnen uit oefendictes voor het Groot Dictee der Nederlandse Taal 2006, en moesten de fouten verbeteren.

KUNNEN STUDENTEN VAN WAGENINGEN UR WEL SPELLEN?

door KOEN MOONS, YVONNE DE HILSTER en WIM BRAS

ZINNEN UIT OEFENDICTEE:

- 1. Wegens aanhoudende protesten wil men de nieuwe maatregelen betreffende de opnamenstop voorlopig afgelasten. (2 fouten)
- 2. De operawereld sprak de jongeman nauwelijks aan en hij moest tijdens het dinertje teneergeslagen bekennen dat hij de toch weid en zijd bekende therminologie amper wist te plaatsen. (3 fouten)
- 3. De Officier van Justitie referreerde er al aan in zijn rekwisitoir, vernietiging van een vonnis in hoogste instantie geschiedt bij het Hof van cassatie. (3 fouten)

Marieke, eerstejaars Internationale Ontwikkelingsstudies, Wageningen Universiteit

Zin 1: goed. Zin 2: verving 'dinertje' door 'dineetje', zag 'teneergeslagen' niet. Zin 3: zocht derde fout in 'geschiedt', zag

'Iedereen weet toch wat je bedoelt'

hoofdletter 'cassatie' over het hoofd. 'Goed spellen is belangrijk. Ik vind het ook raar om op straat een uithangbord te zien met een spelfout. En een verslag lever ik graag in zonder spelfouten. Dat komt toch niet goed over. Ook bij e-mails probeer ik zo goed mogelijk te schrijven. Maar het is een beetje dubbel. Want eigenlijk is het nergens voor nodig omdat iedereen toch wel weet wat je bedoelt. Toch zou het me een naar gevoel bezorgen als ik er vandaag achter kwam dat de officiële brief die ik net heb geschreven en opgestuurd, nog spelfouten zou bevatten.'

Jelmer Hooghiemstra, eerstejaars Bedrijfs- en consumentenwetenschappen, Wageningen Universiteit

Zin 1: goed. Zin 2: dacht dat 'dinertje' fout was, zag 'teneergeslagen' niet. Zin 3: zocht derde fout in 'geschiedt', zag hoofdletter 'cassatie' niet. 'Over het algemeen heb ik er geen moeite mee. Ergens spelfouten uithalen is niet makkelijk, je leest er gauw overheen. De

'Goed spellen draagt bij aan de indruk die je achterlaat'

spellingchecker is wel eens handig. Als je snel typt wil je nog wel eens een letter vergeten en dan is dat handig bij het terugkijken. Een verslag dat ik inlever of een mailtje aan een docent hoort vrij te zijn van spelfouten. Veel fouten wekken volgens mij de indruk dat je weinig aandacht aan het stuk of het bericht hebt besteed. Goed spellen draagt dus bij aan de algemene indruk die je achterlaat. Maar bij een mailtje aan familie of bij het msn'en kan het me minder schelen.'

Yorick Vermeulen, eerstejaars Bos- en natuurbeheer, Van Hall Larenstein Velp

Zin 1: dacht dat 'betreffende' fout was. Zin 2: dacht dat 'dinertje' fout was, zag

'Ach, dat checkt Word wel voor je'

'therminologie' over het hoofd. Zin 3: zag geen fout in 'referreerde' en 'cassatie'. 'Het is geloof ik wel ernstig gesteld met me, hè? Dat idee had ik eigenlijk niet, maar normaal gebruik ik dit soort woorden ook niet. Ach, normaal heb ik er ook geen moeite mee; dat checkt Word wel voor je. Dus van andere studenten zie ik ook niet dat ze fouten maken. Waarom zou je je daar mee bezig houden als je het toch makkelijk kan verbeteren? Die tijd kun je in ander dingen steken.'

Yvonne Meinders, tweedejaars Voedingsmiddelentechnologie, VHL Leeuwarden

Zin 1: goed. Zin 2: ziet twee fouten over het hoofd, verandert 'weid en zijd' in 'wijd

'Misschien lees ik de laatste tijd te weinig'

en zeid'. Zin 3: kan geen fout ontdekken. 'Ach ja, natuurlijk therminologie zonder h. Wat stom. En in die laatste zin kon ik helemaal geen fout ontdekken. Ik heb het wel erg slecht gemaakt. Op de havo was ik best goed in spellen. D's en t's en zo, dat kon ik altijd wel. Het zijn ook van die rare zinnen. Wijd en zijd, nooit van gehoord. Op de hoofdletters heb ik helemaal niet gelet. Misschien lees ik de laatste tijd ook wel te weinig. Vroeger las ik veel vaker, nu eigenlijk alleen nog in de vakanties.'

Vincent van der Neut, vierdejaars Tuin- en Landschapsinrichting Van Hall Larenstein Velp

Zin 1: goed. Zin 2: dacht dat het 'operawereld' moest zijn, zag 'teneergeslagen' niet, maakte er 'wijd en zijd' van. Zin 3: zag geen fout in 'rekwisitoir', dacht

'Er mag wel meer aandacht aan besteed worden'

dat het 'casatie' moest zijn. 'Ik heb niet zo goed gescoord. Maar er zitten ook wel moeilijke woorden in die test die je bijna nooit gebruikt. Dat soort woorden zoek ik altijd op, of Word geeft zelf al aan wat het moet zijn. Over het algemeen ben ik niet zo slecht in spelling. Bij sommige studenten is het echt onder de maat, maar vaak heeft dat met dyslexie te maken. Als je in groepen werkt kunnen anderen dat wel weer verbeteren. Maar ik denk wel dat er meer aandacht aan besteed mag worden op het hbo. Gewoon in het eerste of tweede jaar de grammatica nog even herhalen en toetsen.'

Thijs Buurman, eerstejaars Land en Watermanagement, Van Hall Larenstein Velp

Zin1: zag 'opnamenstop' niet. Zin 2: dacht dat 'dinertje' fout was, zag verder geen fout. Zin 3: dacht dat geschiedt 'geschieden' moet zijn, zag verder geen fout.

'De jeugd kan niks meer zelf'

'Ik ben dyslectisch, dus het is niet zo raar dat ik dit niet weet. Ik let ook niet zo op spelling. Spellingcontrole doet wonderen. Dat zie je ook bij andere vakken zoals wiskunde. Alles is geautomatiseerd, dus de jeugd van tegenwoordig kan niks meer zelf. Overal heb je hulpmiddelen voor. Ik kom zelf eigenlijk uit de landmeetwereld. Vroeger moest je daarvoor allerlei berekeningen doen. Hier op school voer je wat getallen in en de computer doet de rest. De hele achterliggende gedachte weet je niet. Maar ja, straks kom je bij een werkgever en die snapt niet dat je simpele berekeningen niet uit je hoofd kunt doen.'

VISIE

V.O. REDACTIE

‘Ongelooflijk dat de invloed van micro-organismen in darmen zo ver gaat’

DIKMAKENDE DARMBACTERIËN

Breng je de bacteriën die leven in de darmen van dikke muizen over naar de darmen van slanke muizen, dan worden de dunne muizen dik. Dat schreven Amerikaanse onderzoekers in het decembernummer van *Nature*. Bepalen bacteriën of we dik worden?

Dr. Hauke Smidt, Laboratorium voor Microbiologie en WCFS:

‘Die publicatie van Jeffrey Gordon heeft binnen ons vakgebied veel stof doen opwaaien. Gordon is één van de belangrijkste onderzoekers op dit gebied. Hij was trouwens in december nog op de *Food Summit* van het Wageningen Center for Food Sciences.

Gordon toonde aan dat er correlaties zijn tussen micro-organismen in de darm en overgewicht. Hij keek naar twee grote groepen bacteriën, de *phyla firmicutes* en *bacteroidetes*. Hij ontdekte dat dikke mensen meer bacteriën van het *phylum Firmicutes* in hun darmen hebben dan slanke mensen. Waarschijnlijk helpen die bacteriën meer bij de fermentatie van voedsel dan de bacteriën uit de andere groep.

In de probiotica die je kunt kopen in de winkel vind je vooral bacteriën uit de geslachten *Lactobacillus* en *Bifidobacterium*. *Lactobacillus* valt onder *Firmicutes*, *Bifidobacterium* niet. Maar nee, daaruit mag je niet afleiden dat producten met *Lactobacillus* ‘dus’ overgewicht in de hand werken.

Zojuist zag ik dat Gordon ook een publicatie heeft in de *Proceedings of the National Academy of Sciences*. Muizen zonder micro-organismen in hun darmen kunnen nauwelijks dik worden, blijkt uit dat onderzoek.

Het is ongelooflijk dat de invloed van de micro-organismen in de darmen zo ver gaat, maar ik denk dat we deze bevindingen serieus moeten nemen. Toen het onderzoek naar de probiotica begon, was de kritiek niet van de lucht. Terecht, want de eerste studies die de werkzaamheid moesten aantonen waren vaak niet goed. Sindsdien is de kwaliteit van de onderzoeken echter verbeterd, en liggen er goede studies die de werkzaamheid van probiotica onderbouwen. Er zijn zelfs enkele goede studies die een verband laten zien met aandoeningen die je niet met micro-organismen zou associëren, zoals allergie en autisme. Dan is helemaal niet zo onwaarschijnlijk dat micro-organismen een factor zijn in het ontstaan van overgewicht.’ / **Willem Koert**

VERBORGEN AGENDA

Een groeiende groep medewerkers van Wageningen UR is ‘procesbegeleider’. Ze werken nauw samen met overheden, en hebben als voornaamste doel om ruziën-de partijen met elkaar te verzoenen of mensen te overtuigen van het nut van een bepaalde beleidsdoelstelling (zie pagina 8 en 9).

Een procesbegeleider van Alterra beschreef drie jaar geleden zijn ervaringen in Gaasterland. Daar streden boeren en natuurbeschermers over toekomstplannen voor het gebied. Het ministerie van LNV wilde graag meer natuur en riep de hulp van Alterra in om dat voor elkaar te krijgen. Verschillende betrokkenen kijken daar in het boekje ‘Beleid en onderzoek in actie’ op terug.

Boven één hoofdstuk staat ‘De onderzoek-

ker’, maar in het verslag laat de anonieme schrijver weten dat hij niet zo goed weet of die titel terecht is. ‘Uiteindelijk besef ik me dat ons onderzoek niet in de eerste plaats zal worden afgerekend op de wetenschappelijke kwaliteit. Het belangrijkste voor opdrachtgever LNV is dat het onderzoek een impuls geeft aan het proces om natuur te realiseren.’ De procesbegeleider probeert daarom te voorkomen dat hij de boeren en natuurorganisaties voor het hoofd stoot, en zoekt naar een compromis dat voor iedereen acceptabel is.

Daar hoeft hij zich natuurlijk niet voor te schamen, integendeel. Uiteindelijk hebben de partijen elkaar gevonden en zit er weer schot in een mooi project. Maar het ongemakkelijke gevoel van de auteur is

goed te begrijpen. De procesbegeleiders maken namelijk lang niet altijd duidelijk welke belangen zij vertegenwoordigen en welk verborgen doelen ze hebben.

Een groot deel van de procesbegeleiders werkt inmiddels voor WING (Wageningen Interactive Network Group), een aparte organisatie die zich alleen bezighoudt met procesbegeleiding. Zij zullen veel minder last hebben van knagende gevoelens. Hun rol is helder.

Dat geldt niet voor de ‘onderzoekers’ van bijvoorbeeld de Animal Sciences Group en Alterra die zich richten op procesbegeleiding. De buitenwereld ziet ze als wetenschappers, terwijl zij dat eigenlijk niet zijn. Dat wekt verwarring. Een onderzoeker heeft geen verborgen agenda. / **Korné Versluis**

HR

Henk van Ruitenbeek

DE HOOOG

SPINOZA

Alleen in de prijzenkasten van Wageningen en Maastricht ontbreekt nog steeds de vette Spinozaprijs. Over Maastricht zullen we verder maar zwijgen, daar hebben ze het te druk met de Euroregio, woonwagencampen, coffeeshops en treinconducteurs die alleen Frans spreken. Maar sinds wij de stad van de tintelingen zijn, is het terecht dat onze rector zelve de tinteling heeft gekregen, want Wageningen UR moet de prijs binnenhalen. Het is toch niet te pruimen dat Leiden de prijs al tien keer heeft gewonnen en Utrecht acht keer en dat in de oude bisschopsstad in

1999 ook nog eens de Nobelprijs is gevallen.

Het is eigenlijk nog erger. Zelfs Tilburg en Delft hebben een keertje gewonnen. En Wageningen UR is maar liefst 42 keer buiten de boot gevallen, terwijl onze hoogleraren in het algemeen zeker niet dommer zijn dan Nijmeegse of Groningse togadragers.

Lees de krant er maar op na. Er gaat bijna geen week voorbij of we kunnen lezen dat bijvoorbeeld olie uit algen net zo gezond is als olie uit vis en dat oorsmeer met foliumzuur helpt tegen gehoorverlies. Dat is

geen Wagenings nieuws, dat is wereldnieuws.

Toch schuilt er een addertje onder het gras. De leden van de NWO-jury zijn namelijk dol op alle vormen van moleculaire wetenschappen, natuurkunde en in wat mindere mate op wiskunde en sterrenkunde. Daarom moet er nog dit jaar een leerstoel komen met de omschrijving Mathematische moleculaire astrofysica. Wedden dat dan in 2008 de prijs in Wageningen valt. / **Kees de Hoog**

Students want working space and workers parking space

BUILDING NAMED

The new building for the Plant Sciences Group on the Born campus will be called Radix. The name was submitted by Professor Jaap Molenaar, the recently appointed chair for Applied Mathematics. Radix is Latin for ‘root’, and is used in both the plant sciences and mathematics. The name was made known during the PSG New Year’s reception on Thursday 18 January. Radix should be ready by mid-2008. / GvM

PHOTOS WANTED

International students– don’t forget, the blue pages are for you, and we’d like to see more of you on them! What do you get up to when you’re not studying? Send your photos to the Resource editors with a brief description of the activity and we’ll print them on these pages. Mail to: international@cereales.nl

WHAT’S ON

Thursday 25 January
20.15 / Ballet of the State Opera of Tatarstan performs The Nutcracker in the Junushoff.
20.30 / Burt Munro, the World’s Fastest Indian. See www.movie-w.nl
23.00 / Sunny numbers and cold cocktails at the Beach Party in Unitas. Come in a bikini or swimming trunks if you want to get in for free.

Friday 26 January
20.30 / Animation film night at Unitas.
20.30 / Ygdrassil folk duo with Easy Sunrise in Theater ’t Hemeltje, in De Wilde Wereld.
21.00 / Four Stream N.O. Jazz Band plays at the Junushoff theatre.
23.00 / Turn up the Bass in Café het Gat.

Saturday 27 January
22.00 / Dance 30+ at De Wilde Wereld. Swing to music from the seventies up to the present.
22.30 / Core ConneXion and r_AW night at Unitas. Techno, industrial, schranz and hardcore.

Sunday 28 January
15.00 Sunday Afternoon Jazz in Hotel de Wageningse Berg. Thazzit play standards, Latin and Cuba.

Monday 29 January
20.00 Kegelstatt Trio performs Mozart and Vanhal in the Aula

Tuesday 30 January
20.30 / L’Auberge Espagnole in Movie W.

Wednesday 31 January
19.30 / New Revelations of the Americas Before Columbus and the ‘Terra Preta’ in the Amazon. Lecture by Charles Mann at LA13.

Thursday 1 February
23.00 / Sports clubs party in Voca Libre.
23.00 / Fuser invites party at Unitas.

DIJKHUIZEN WANTS TO STAY UNDER AGRICULTURE

Aalt Dijkhuizen, President of the Wageningen UR Executive Board, would like to see Wageningen’s ‘green’ education and research remain under the Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality. This is one of the wishes on Dijkhuizen’s list for the *informateur*, the man conducting the negotiations for the formation of the new cabinet. Dijkhuizen presented his wish list on Wednesday 24 February to the Dutch press.

Three parties, the Christian democrats CDA, the social democrats PvdA and the small Christian social party ChristenUnie, are currently negotiating with the mediation of an *informateur* to come to agreement over the new government coalition. Dijkhuizen has spoken to the leaders of the three parties, and is optimistic about the outcome of the negotiations. ‘All three have assured me that our areas of focus, climate and sustainability, are on their top-five list.’

Wageningen UR does not fall under the

Ministry of Education, as do all other Dutch universities, but under the Ministry of Agriculture. Dijkhuizen would like to see this continue, he let the press know. According to Dijkhuizen, this special status is good for ‘green’ education. ‘We formulate the content of our objectives together with the ministry, and that leads to added value.’ Dijkhuizen also wants to see the new cabinet spending more money on research into the three areas of bio-based economy, animal welfare and preparations for climate change.

Another wish is the continuation of the innovation platform. This platform distributed money from the natural gas fund to research projects designed to give an impulse to the Dutch economy. Wageningen UR received considerable amounts of money from the fund. Dijkhuizen would prefer to see a continuation of the investment fund than a general increase in research budgets. ‘Surely, the public have a right to decide which themes should have priority?’ / KV

DOUBLE VICTORY FOR SKATER

Skater Mark Ooijevaar has won two gold medals at the Winter Universiade, Torino.

Ooijevaar, a Wageningen student, won the five as well as the ten kilometre speed skating at the Olympic games for students, clocking up a personal best for both distances. At the medal ceremony for the 5000 metres, Ooijevaar was flanked by two Russians: Ivan Skobrev won silver and Andrey Burlyaev bronze. In the 10,000 metres a third Russian skater, Artem Belousov, was runner up, with Myung Seok Kim of Korea in third place.

In the team pursuit final Ooijevaar and the Dutch team just missed a medal. The winners were the Italian team, which included Enrico Fabris, all-round runner up in the European Speed Skating Championships held a week before the Universiade. / YdH

BREAKFAST/ Martin Kropff, the University Rector, joined representatives from student clubs and the Student Council for breakfast last Tuesday, 23 January, in the Arion building in Wageningen. The WSO had invited him for an informal discussion about student matters. As the butter and *hagelslag* were passed around, subjects like the move to the Born campus, the laptop-project and integration with international students were reviewed. Not that any decisions were taken: ‘I’m here to get ideas and hear what the students’ concerns are,’ stressed Kropff. / LH, photo GA

SNAPPED

WHO?
Peter Todorov, from Bulgaria, doing an MSc in Environmental Sciences. Sitting in the Leeuwenborch canteen, bent over a pile of papers.

DOING WHAT?
‘I should be working on my thesis proposal about multifunctional land use in South Africa. But I’m ill.’

WHAT’S THE MATTER?
‘I’ve got a cough. I prefer traditional Bulgarian medicine, but I don’t have the right herbs, grandma things. Yes, grandma things, although knowledge about remedies is disappearing in Bulgaria too. You can find some herbs in organic shops here, but they are way too expensive. I’m depending on herbal tea from Bulgaria, though I did take some Panadol as well.’ / YdH

WORKERS JOIN STUDENTS IN NEW BUILDING PROTEST

Employees of Wageningen UR joined in the action started by students about the new buildings on the Born campus, on Monday 22 January. They were supported by managers responsible for the moving operation. In their opinion, the problems surrounding the move are partly due to the ineffective role of the Executive Board.

The student union WSO and student council fraction PSF had hung up banners in the Atlas building. During the meeting they served soup and organised games. The action was intended to draw attention to the shortage of special work spaces for students writing their theses, coffee areas, and the way students have not been informed about the moving arrangements.

A group of employees that sympathises with the students’ worries had organised a lunch in the hall. They mentioned the

lack of parking space on the new campus, unsafe footbridges and the absence of an eating area in Atlas.

Wim Cofino, scientific manager of the Centre for Water and Climate, and Wallie Hoogendoorn, business manager at Environmental Sciences, indicated in their speeches that solutions have already been found for some of the problems. A mistaken estimate made in 2004 has resulted in too few spaces for thesis writers in Atlas, they said. But the groups of graduating students will be better divided over Atlas and Lumen, and a meeting room in Atlas will be made available as well. An ‘interior design committee’ is also looking at how to adapt the hall so that it becomes suitable for personnel and students to lunch.

The lack of parking space and bad outside lighting are the responsibility of the Executive Board, Cofino and

Hoogendoorn indicated. The long-drawn-out process of making the slippery footbridges and stairways in Atlas safe is also a result of the Executive Board’s ineffective performance.

Tijs Breukink, representing the Executive Board at the meeting, said that more parking spaces would be created behind Forum and Plant Research International. And when the move is over, the board will look again whether there is enough room for cars. Breukink also said that safety in Atlas would be dealt with quickly.

Breukink admitted that communication to the students had been lacking, and that technical problems were the cause. An interactive website will be launched on 1 February and all students will receive an e-mail with information about the move. Coffee space and lunch facilities will have to wait until April, when Forum opens, said Breukink. / TH

STORM CHASER BOWS TO WIND

You might think no wind is strong enough for a storm chaser. But the high winds last Thursday, 18 January, were too much for storm chaser Ben Lankamp. He cancelled the talk he was due to give at the student association Pyrus in Wageningen.

Lankamp was scheduled to talk about his hurricane chasing activities in America to Soil, Water and Atmosphere students, but cancelled because of the weather alarm. The students saw the humour in his cancellation due to bad weather. But in retrospect it was sensible of him, says Pyrus chair Stefan Ligtenberg. ‘He wouldn’t have made it anyway. He was coming by train, and by 5 o’clock all trains had stopped running.’ / LH

Students dancing at a recent ISOW party. / photos MW

SIGN UP FOR SALSA AND IMPRESS YOUR WOMEN FRIENDS

It’s Thursday evening 7 o’clock and it’s the first beginners’ salsa lesson at the International Club. Cathelijne, a second-year MSc student, and Damien, a French Erasmus student, are performing quite well already. But Cathelijne is one of the lucky women, as she has a male dance partner.

‘It’s the first time we’ve danced together,’ Damien explains. ‘We know each other from the university. Last week there was an introductory salsa class, and neither of our partners was interested, so we decided to go together,’ adds Cathelijne. The salsa trend is wildly popular, in Wageningen as well as elsewhere in Holland. In fact, ask international students what their plans are for the weekend, and many will say they are going to the International Club, which has regular salsa sessions.

One of the oldest clubs in Wageningen, the International Club, offers a programme that changes in monthly, with the emphasis on providing a relaxed atmosphere. ‘There are lots of Latin parties and tropical parties, but also nights where other cultures are featured,’ explains Dasa, a Czech MSc student who works at the club. The DJs are chosen depending on the theme for the evening. ‘Party themes arise from the people who come to us with ideas, and they arrange food, music and so on. The ‘organisers’ are often Latin Americas, and they have their favourite music, salsa of course.’

With its origins in Latin America and the Caribbean, salsa is a mix of Latin music, pop, jazz rock and R&B. Maybe this is one of the reasons salsa is so popular at dance clubs. Modern salsa is for dancing to, and lessons are on offer in many places. The International Club has

lessons for all levels from beginners to advanced on Tuesday and Thursday evenings, and there was an introductory evening last week Wednesday in De Bongerd sports centre.

There’s one problem though. It’s almost impossible for a girl to find a male dance partner. At De Bongerd there were seventy girls and just one man. When asked, guys tend to reply along the lines of, ‘I’d love to learn to dance, but at the moment I don’t have time to join a course’. Others claim they don’t like dancing in couples. ‘They have all sorts of excuses,’ Cathelijne says, recalling her own experiences until she found Damien, who also likes dancing and agreed to start lessons with her.

‘I don’t know why guys are not so interested in dancing. I like it, and I also like the salsa parties at the International

Club. Having a chance to salsa on the dance floor with nice girls? I can think of worse things to do in the world,’ is Damien’s comment.

But is Wageningen suffering from an overdose of salsa? Does everyone like it, or do some complain? ‘I can imagine that some people think there is too much salsa at the International Club,’ Edward from Bolivia thinks. ‘It depends on the DJ, and I think they should be flexible and cover all tastes. But as far as I’m concerned there can never be too much salsa at a party.’ Dasa adds: ‘On Fridays there’s usually a wider selection of music at the International Club, and DJs take requests.’ Maybe the salsa girls should use Fridays to introduce the guys to the magic of the salsa rhythm. / Henrik Schmale

Hiep, hiep, hoera. Amerikaanse onderzoekers hebben bevestigd dat mannen minder kans lopen op prostaatkanker als ze drie tot vijf keer per week tomaat en broccoli eten. Hoewel de onderzoekers hun conclusies baseren op proeven met ratten die tomaten- en broccolipoeder kregen, zijn rauwe broccoli en verse tomaten het beste. Uit praktisch oogpunt raden wij de duo-potjes tomaat broccoli aan van Nestlé, geschikt voor personen vanaf vier maanden.

Muizen gaan een goed parlementair jaar tegemoet. Persbureau ANP meldt dat de Haagse kamers waar nu leden van de Partij voor de Dieren werken, voorheen gebruikt werden door 'CDA-Kamerleden die erom bekend staan dat ze muizen aantrekken'. PvdD-leidster Marianne Thieme heeft al gezegd dat ze een eventuele plaag alleen wil bestrijden met vallen die muizen in leven laten. 'Gif is voor ons het allerlaatste middel.' Ons advies aan Haagse muizen: allemaal naar de kamer van Thieme!

KIEZEN IS KUT

Heel je leven is een opeenhoping van keuzes. Dat begint al 's ochtends als je uit bed stapt. Wat trek ik vandaag aan? Ga ik voor die blauwe spijkerbroek, of toch voor dat stoere zwarte rokje? Eenmaal beslist is het ontbijt aan de beurt. Gezonde bruine boterhammen of toch maar lekkere cornflakes met suiker? Bruine boterhammen met suiker dan maar, de gulden middenweg. Dan begint het plots te regenen, net op het moment dat je weg moet naar school. Zal ik fietsen of toch maar de bus pakken? Keuzes houden mij bezig op dit moment. Geen huis-tuin-en-keukenkeuzes, maar echte levensomvattende afwegingen. Heb ik als jonge student destijds wel de goede richting – of major, zoals ze het tegenwoordig willen noemen – gekozen? Wil ik onbewust niet heel iets anders? Een gesprek met de decaan moest uitkomst bieden. Zij kon mij mooi vertellen wat ik wil met mijn leven. Helaas. Veel vragen op mij afvuren was het enige wat ze deed. Mijn hersenen raakten overprikkeld. Mijn traanbuisjes ook. De toekomst komt er aan. Het moment van stages kiezen en afstuderen. En het liefst ook meteen een baan. En dan? Verplicht volwassen moet je de wijde wereld in. Ik overweeg de optie 'hard wegrennen'. In bed kruipen, ogen dicht en net doen alsof alles goed is. Daar ben ik een ster in. Onder de dekens is alles mooier. In mijn dromen maak ik altijd de juiste keuzes en voel ik me onoverwinnelijk. Een week geleden stond ik voor de moeilijkste keuze ooit. Wil ik met mijn vriend de toekomst in, of ga ik alleen verder? Liters traanvocht lichter heb ik voor de laatste optie gekozen. Dat je een keuze hebt, wil nog niet zeggen dat het je blij maakt. Ik ben er over uit. Kiezen is kut. Laat mij maar lekker onder die dekens liggen. / Lisanka van Scheijndel

TWEEMAAL GOUD VOOR OOIJEVAAR

Schaatser Mark Ooijevaar heeft twee gouden medailles gewonnen op de Winteruniversiade in Turijn. Zowel op de vijf als de tien kilometer was de student Bos- en natuurbeheer aan Wageningen Universiteit de snelste.

Op donderdag 18 januari, drie dagen nadat Ooijevaar in Wageningen sportman van het jaar was geworden, schaatste hij op de winterspelen voor studenten de vijf kilometer. 'Tot op twee ronden voor het einde ging het geweldig', vertelt een blijde Ooijevaar. 'Toen was het op, maar dat maakte niet meer uit.' Hij snoepte met een eindtijd van 6:32.71 twee seconden af van zijn persoonlijke record. Het begin van zijn rit op de tien kilometer, maandag 22 januari, was lastiger. 'Pas na een paar rondjes liep het lekkerder, en ik had nog een mooie slotronde.' Hij dook uiteindelijk twintig seconden onder zijn persoonlijk record: 13:28.42. Dat is tevens een kampioenschapsrecord. Een derde medaille ging dinsdag aan Ooijevaar voorbij. In de ploegenachtervolging bleef hij met het Nederlandse team

Mark Ooijevaar na de tien kilometer. / foto Ph. Zangirolami, Richiardi fotocronache
nipt steken op een vierde plaats. Winnaar werd het Italiaanse team, met Enrico Fabris. / YdH

STORMJAGER ZEGT AF WEGENS STORM

Geen tornado is te groot voor een storm-chaser, zou je zeggen. Toch bleek de wind op donderdag 18 januari stormjager Ben Lankamp te veel. Hij zegde zijn lezing bij studievereniging Pyrus in Wageningen af.

Lankamp zou bij de vereniging van studenten Bodem, Water en Atmosfeer vertellen over zijn achtervolging van orkanen in Amerika, maar zegde af vanwege het weeralarm. De studenten moesten 'even lachen om de afzegging wegens slecht weer'. Maar het was achteraf een verstandig besluit, vertelt Pyrus-voorzitter Stefan Ligtenberg. 'Hij had het toch niet gehaald. Hij zou met de trein komen, maar rond vijf uur lag het treinverkeer al plat.' Ook de traditionele winterse duik in de Rijn van studenten Bos- en natuurbeheer werd afgelast. Weinig deelnemers durfden de woest golvende rivier in te gaan. Studievereniging Sylvatica verschoof de winterjinduik naar donderdag 25 januari. / LH

GAMEN/ Vijftien leden van studentenvereniging Arboricultura in Velp vermaakten zich zaterdag 20 januari en de aansluitende nacht met een LAN-party. De hogeschoolstudenten streden vrijwel non-stop met elkaar in *Call of Duty*, *Unreal Tournament* en *Flat Out*. 'Je wordt steeds door elkaar uitgedaagd', zegt organisator Jan Koelstra. 'Ik ging zelf om half vijf 's nachts naar huis, want ik moest de volgende dag werken. Maar de laatsten stopten pas om acht uur.' / KM, foto JB

STUDENT KLIMT VOOR BRANDWEER DE BOOM IN

De brandweer van Rheden zat afgelopen zondag met de handen in het haar toen een halfomgewaaide boom tussen twee huizenblokken onbereikbaar bleek voor de hoogwerker. Student Jos Haverkamp was de redder in nood: hij klom gewapend met kettingzaag de boom in.

De tweedejaars Bos- en natuurbeheer van hogeschool Van Hall Larenstein in

Velp had al leren zagen tijdens zijn vooropleiding op de middelbare bosbouwschool. Daar leerde hij ook boomklimmen en zagen op grote hoogte. Dat kwam nu goed van pas. 'Vlakbij mijn kamer in Rheden stond die fijnspar die na de storm heel krom hing en dreigde om te vallen', vertelt Jos. 'Maar de brandweer kon 'm niet zomaar omzagen omdat hij tussen de huizen stond. Ze

hebben eerst de onderste takken weggezaagd, maar toen wisten ze eigenlijk niet wat ze verder moesten. Eén van die brandweerlieden kent mij en heeft bij me aangebeld voor advies. Ik had toevallig mijn klimspullen en de zaag van mijn werk hier liggen, dus toen ben ik er maar in geklommen.' Jos zaagde de boom langzaam in stukjes. De brandweer weet hem vanaf nu uiteraard te vinden. / KM

Het Amerikaanse bedrijf Motorola doet zijn naam geen eer aan met de nieuwe fietsoplader voor mobieltjes. Daarmee kun je al fietsend de accu van je telefoon opladen. De oplader is vooral bedoeld voor mobiele bellers in China en India, maar is natuurlijk ook goed nieuws voor fietsminnend Nederland. Tijdens de perspresentatie reed de directeur van Motorola op een fiets over het podium.

Het lukt Coca-Cola maar niet om mannen aan de Cola light te krijgen. Volgens de Nederlandse directeur komt dat vooral door verkeerde marketing. De reclame-spot waarin bouwvakkers fluiten naar lachende vrouwen die voorbij lopen met blikjes Cola light in hun handen, zou Nederlandse op het verkeerde been hebben gezet. De fabrikant komt daarom nu met een speciale ‘mannencola’ onder de naam Zero. Dat is voor de echte nullen onder ons.

Op de Vrije Universiteit is tweedracht ontstaan over de ijsbaan op de campus. Het ene kamp vindt het ‘geweldig’, het andere ‘génant’ en ‘energieverspilling’. Studenten aard- en levenswetenschappen zijn onder het motto ‘bevroren water of gebakken lucht’ zelfs een poster-campagne begonnen tegen de ijsbaan. Ze wijzen naar de recente reorganisatie: ‘Hebben ze uw afdeling ook net weg bezuinigd? Dan heeft u tijd om te komen schaatsen.’

VERBEEK BEËINDIGT ROEICARRIÈRE

Linde Verbeek is gestopt met topsport. De lichte roeister van Argo, die vorig jaar nog op de wereldkampioenschappen uitkwam, had geen plezier meer in het roeien.

‘Dit jaar had ik me kunnen kwalificeren voor de Spelen in Peking’, vertelt Linde, die in november afstudeerde en werkt bij het bedrijf waar ze eerder stage liep. ‘Maar ik zat chagrijnig in de boot en had niet meer het gevoel dat ik me wilde bewijzen.’ Ook is ze ontevreden over het be-

leid van de roeibond, en was ze het zat om een paar maanden per jaar onaansprekbaar te zijn vanwege het verplichte afvallen. Tot Verbeeks opluchting reageerde haar vaste roeipartner Katrien Houtvast geweldig. ‘Ga jij maar genieten van je leuke leven, zei ze. En dat doe ik ook: ik heb een geweldige vriend en een leuke baan. Het roeien heeft me veel geleerd dat in mijn werk van pas komt: ik wil altijd winnen, en ik kan ook werken met mensen die me minder liggen.’ / YdH

BEDRIJVEN LEREN KENNEN

‘Ik ben positief verrast’, vertelt Max Jonkers. De eerstejaars masterstudent Bedrijfs- en consumentenwetenschappen aan Wageningen Universiteit komt net van een zogenoemde speeddate met consultancybedrijf GfK. De informele een-op-een gesprekken zijn onderdeel van de bedrijvendag van studievereniging Mercurius.

Ruim negentig studenten, merendeels netjes in het pak, kwamen donderdag 18 januari naar het WICC in Wageningen om potentiële werkgevers te leren kennen. Al snel liepen ze met plastic tassen vol reclamemateriaal van bedrijven als KPMG, ING en Boston Consulting Group. Om de kracht van Wageningen te bena-

drukken koos de organisatie voor ‘Working WUR Wide’ als thema. ‘Wageningse studenten kunnen overal terecht komen’, verklaart medeorganisator Martin Houwing. De bedrijvendag kan daarvoor een eerste stap zijn. Ook de bedrijven willen zichzelf graag promoten. Naast speeddates zijn er workshops met titels als ‘risk management’ en ‘consulting cases’. Deze termen zijn alledaagse kost voor studenten Bedrijfs- en consumentenwetenschappen. Ook voor student Max, die snel doorgaat naar de volgende workshop. ‘Ik wil vandaag zoveel mogelijk bedrijven leren kennen. Daar kan je niet vroeg genoeg mee beginnen, toch?’, zegt hij gedreven. / LH

HET ECHTE WERK

CANADESE KALMTE

Oud-student Voeding en gezondheid Hilda de Jong liep vorig jaar stage in Canada. Haar onderzoek bij een huisartsenpost in Kingston liep uit op een teleurstelling. Maar in het weekend namen een paar Canadese vriendinnen haar overal mee naar toe.

‘Bij de huisartsenpost, in een oud gebouw naast het ziekenhuis, werken ongeveer veertig huisartsen, veelal in deeltijd. Ze doen ook onderzoek en begeleiden huisartsen in opleiding. Ongeveer 140 duizend mensen zijn op hen aangewezen en die wonen tot op een uur rijden van de artsenpost. Ik ging er aan de slag met gegevens van het Canadese bureau voor de statistiek. Ik wilde uitzoeken of mensen die meer groente en fruit aten minder last hadden van het metaboolsyndroom, een combinatie van aandoeningen als hoge bloeddruk, een afwijkend glucosegehalte in het bloed en veel vet in de buik. Mensen met dit syndroom hebben een grotere kans op hart- en vaatziekten en diabetes 2. De dataset zag er mooi uit, en er waren 35 duizend mensen voor geïnterviewd. Alleen kon ik er uiteindelijk weinig mee omdat er alleen was afgegaan op de antwoorden van de deelnemers. Er bleek bijvoorbeeld geen bloed afgenomen te zijn, wat wel belangrijk is als je vraagt of mensen diabetes 2 hebben. Velen hebben dat namelijk zonder het te weten. Ook was er

geen bloeddruk gemeten, en kon ik tal van anderen variabelen niet achterhalen. Mijn begeleider en ik waren enorm teleurgesteld toen we daar achterkwamen. Later bleek dat huisartsen al vaker over hun gegevens hadden geklaagd. We hebben er maar om gelachen. Een echte publicatie zat er alleen niet meer in, daarvoor was de dataset te slecht. Gelukkig was het werk verder relaxed. Je begon om negen uur, om half elf ging je koffie drinken en dan bleef iedereen rustig een half uur zitten. Huisgenoten vertelden wel dat de productiviteit in Kingston lager lag dan in Toronto. In Canada geldt het leven in Toronto als gejaagd. Ik ben er geweest, en ik zou willen dat het zo ‘gejaagd’ was in Nederland. Ook daar is iedereen aardig en behulpzaam, en nemen ze alle tijd voor je. Via een collega kreeg ik een groep vriendinnen, die iets ouder waren dan ik, geen relatie hadden en heel ondernemend waren. Omdat ik van alles wilde zien namen ze me mee. We bezochten in Ontario dingen die zij zelf ook niet eerder hadden gezien. Ik ben op een Indianenfeest geweest, heb wijngronden bezocht, bootreizen gemaakt en onder een waterval gestaan. Ik herinner me nog steeds het geluid van het water dat kletste op de stenen. Het leukst van mijn stage vond ik de andere manier van leven. Zien dat het ook anders kan.’ / Yvonne de Hilster

TSUNAMI / Een avond voordat Nederland werd getroffen door een flinke storm, streden in Wageningen al windhozen en tsunami’s tegen elkaar. In het donkere bos op de Wageningse Berg speelden twintig studenten van studievereniging Pyrus voor studenten Bodem, water, atmosfeer op woensdag 17 januari levend stratego. Doel van het spel is het veroveren van de verstopte vlag van de vijand. In plaats van de standaard sergeanten, majoors en generaals die strijden om de vlag, had de organisatie toepasselijk gekozen voor fenomenen uit de natuur. Daarbij stond een aerosol onderaan de lijst en kon niets of niemand tegen de tsunami op. / LH, foto MW

Britten gaan steeds meer knoflook eten. Dit dankzij een BBC-programma waarin het bolgewas ‘een alternatief voor Viagra’ werd genoemd, omdat het de doorbloeding van het mannelijk lid zou verbeteren. Een testje bij zeven mannen leverde bij zes een verbetering van de seksuele prestaties op. Bij drie mannen was de verbetering ‘zelfs honderd procent’. We weten niet precies wat dat betekent, maar supermarktketen Asda zag haar knoflookomzet in elk geval met dertig procent stijgen.

Leden van de Delftse roeiverenigingen gaan politieagentje te water spelen. Na overleg met gemeente en provincie is besloten dat de roeiers voortaan alle overtredingen van vaarregels door binnenvaartschippers gaan melden bij de brugwachter. De maatregel is vooral bedoeld om schippers af te schrikken die vaak te snel varen. De golfslag die zij veroorzaken zorgt ervoor dat veel roeitrainingen op de Schie in het water vallen.

PRIKBORD

prikbord@cereales.nl

VOOR JE MOOISTE FOTO, JE EERSTE VERHAAL, JE EIGEN CARTOON

25 leden van de Wageningse studentenvereniging KSV St. Franciscus zijn deze maand op ‘Franciski’ geweest in het Franse Flaine. ‘Iedereen heeft zijn ski- of snowboardskills goed kunnen oefenen’, mailt Sabine van Ruijven. ‘Af en toe hadden mensen wat blauwe plekken, maar het was vooral heel erg gezellig. Een zeer geslaagde vakantie dus!’

BALLEN ZIJN BELANGRIJK

Waar normaal gesproken de zaaltjes en de belangstelling klein zijn, sprak Diederik van der Loo van studentenvakbond WSO maandag ineens een menigte studenten en medewerkers toe in de kolossale hal van het nieuwe Atlasgebouw in Wageningen. Om het allemaal nog spannender te maken, hadden ook de bobo’s van Wageningen UR zich naar deze plek gehaast. Vanaf de zijlijn luisterden ze nauwlettend naar Van der Loo’s uitspraken over de problemen rond de verhuizing naar campus de Born. ‘Vooral vlak voor de toespraak begaf ik het van de zenuwen. Dat was niet gezellig meer. Ik kon ook niet eten. Bij een borrel van een studievereniging ken ik het publiek en weet ik wat ik wel en niet kan zeggen. Hier was ook ‘vijandig publiek’ bij. Maar eenmaal begonnen viel alles als een last van mijn schouders af. Het gaat er vooral om dat je de lachers op je handen krijgt. Als dat lukt, kun je alles

maken. Dat was in het begin lastig, maar op een gegeven moment liep het beter. En wanneer ik merk dat bestuurders het niet leuk vinden wat ik zeg, moet ik inwendig hard lachen. Later als de adrenaline en concentratie zijn weggezakt loop ik nog lang met een grote glimlach rond. In Nederland is het, in tegenstelling tot in landen als Engeland, geen common practice om je te presenteren voor een groot publiek. Dat komt doordat we hier alles gezamenlijk doen, denk ik. Terwijl je je voor dit soort dingen juist moet durven laten gelden. Je hebt ballen nodig. Eigenlijk vergt het maar een heel klein stukje extra moed. Waarom ik de toespraak deed? Ik ben binnen de WSO degene met de meeste ballen. Maar ik ben dan ook de enige man.’ / **Teun Hofmeijer**

Zie ook pagina 4/5: Medewerkers doen mee aan studentenactie over nieuwbouw

